

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE PLANLAMASI ANA BİLİM DALI

**EBEVEYNLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM MATERYALİ SATIN ALMA
KARARLARINDA ETKİLİ OLAN UNSURLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
DERYA TATLI

İSTANBUL 2024

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE PLANLAMASI ANA BİLİM DALI

**EBEVEYNLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM MATERYALİ SATIN ALMA
KARARLARINDA ETKİLİ OLAN UNSURLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
DERYA TATLI

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. CEYDA AYSUNA TÜRKYILMAZ

İSTANBUL 2024

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

...../...../.....

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Programın Adı:	EĞİTİM YÖNETİMİ VE PLANLAMASI
Öğrencinin Adı Soyadı:	Derya Tatlı
Tezin Adı:	EBEVEYNLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM MATERYALİ SATIN ALMA KARARLARINDA ETKİLİ OLAN UNSURLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Tez Savunma Tarihi:	HAZİRAN 2024

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

.....
Enstitü Müdürü

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

	Unvanı, Adı Soyadı	Kurumu	İmza
Tez Danışmanı:	Prof. Dr. Ceyda Aysuna Türkyılmaz	Marmara Üniversitesi	
2. Üye (Kurum İçi):	Prof. Dr. Hatice Necla Keleş	Bahçeşehir Üniversitesi	
3. Üye (Kurum Dışı):	Prof. Dr. Özlen Onurlu	Marmara Üniversitesi	

Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan **ederim**.

Ad, Soyad :

İmza :

ÖZ

EBEVEYNLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM MATERYALİ SATIN ALMA KARARLARINDA ETKİLİ OLAN UNSURLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Tatlı, Derya

Eğitim Yönetimi ve Planlaması Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ceyda Aysuna Türkyılmaz

Haziran 2024, 82 Sayfa

Bu araştırma, okul öncesi dönemdeki çocukların ebeveynlerinin eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen unsurları incelemektedir. Araştırmanın amacı, satın alma kararlarını etkileyen bu unsurları belirlemektir. İlk aşamada 34 kişiye açık uçlu bir anket uygulanmış, unsurlar belli başlıklar altında toplanmış, 545 kişiye de bu unsurlar sorulara çevrilerek sorulmuştur. İkinci uygulama Google Forms üzerinden çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Araştırmanın yöntemi kısmen keşfedici kısmen tanımlayıcı olarak belirlenmiş ve keşfedici korelasyon modeli uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen 24 unsur olduğu açığa çıkmıştır. Yapılan incelemeler sonunda araştırmanın 20 hipotezi kabul edilmiş, 4 hipotezi reddedilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre ebeveynler materyalin yaratıcı, eğitici ve öğretici olmasına önem vermektedir. Sağlık kriterlerine uygunluk ve marka da önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Ancak, ebeveynler eğitim materyalinin referans sahibi olmasını ve kaliteli olmasını daha az önemsemektedir. Araştırma okul öncesi eğitim materyallerinin geliştirilmesi için çeşitli öneriler sunmaktadır. Bu öneriler, farklı öğrenme tarzlarına hitap eden, eğitici ve eğlenceli materyallerin kullanımını teşvik etmekte, uzman onayı ve öğretmenlerle iş birliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim Materyalleri, Ebeveynlerin Satın Alma Kararları

ABSTRACT

A RESEARCH ON THE FACTORS THAT INFLUENCE PARENTS' DECISIONS TO PURCHASE PRESCHOOL EDUCATION MATERIALS

Tatlı, Derya

Education Management and Planning Master's Program

Supervisor: Prof. Dr. Ceyda Aysuna Türkyılmaz

June 2024, 82 Pages

This research examines the factors involved in preschoolers' decisions to purchase educational materials. The purpose of the research is to make purchasing decisions, to identify and evaluate these elements. In the first stage, an open survey was applied to 34 people, the items were collected under certain headings, and 545 people were asked by scanning these items. The second application is offered online via Google Forms. The research method has been determined partly exploratory and partly descriptive, and an exploratory correlation model has been applied. As a result of the research, it was revealed that they were not sure about their decision to purchase educational materials in preschool. As a result of the examinations, 20 hypotheses were accepted and 4 hypotheses were rejected. According to the content of the research, it attaches importance to the content being creative, instructive and taught. Health criteria and brand are also important factors. However, it is less important that product training materials have references and are of high quality. The research offers various suggestions for starting pre-school education. These recommendations emphasize the encouragement of educational and entertaining meetings that appeal to different learning styles and the collaboration with expert equipment and people. In addition, by organizing people's lives, they are selected in a more confidential way. In this way, preschool education can be made more effective and concise.

Keywords: Preschool Educational Materials, Parents' Purchase Decisions

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren sayın hocam Prof. Dr. Ceyda Aysuna Türkyılmaz’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Büyük bir heyecanla yazdığım tezimde jüri üyesi olarak yoluma ışık olan sevgili hocalarım Prof. Dr. Özlen Onurlu ve Prof. Dr. Necla Keleş’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu süreç boyunca sevgisini, ilgisini ve yardımını esirgemeyen hayat arkadaşım Akın Tatlı’ya ve canım arkadaşım Burcu Bayraktar Dinç’e yanımda olduğu için teşekkür ederim.

Okul öncesi eğitim alanına ve canım çocuklarıma katkı sağlaması ümidiyle...

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN.....	vi
ÖZ	vii
ABSTRACT.....	viii
TEŞEKKÜR.....	ix
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
Bölüm 1: Giriş.....	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Araştırmanın Amacı	3
1.3 Araştırma Soruları	3
1.4 Araştırmanın Önemi	3
1.5 Varsayımlar	4
1.6 Sınırlılıklar	4
Bölüm 2: Alan Yazın Taraması	5
2.1 Okul Öncesi Eğitim ve Eğitim Materyali.....	5
2.1.1 Eğitim	5
2.1.2 Okul Öncesi Eğitim	6
2.1.3 Okul Öncesi Eğitimin Önemi	6
2.1.4 Okul Öncesi Eğitim Programı	7
2.2. Okul Öncesi Eğitim Materyali	9
2.2.1 Dünya’da Okul Öncesi Eğitim Materyalleri.....	10
2.2.2 Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim Materyalleri.....	14
2.2.3 Okul Öncesi Eğitimde Materyal Kullanımının Önemi ve Öğretim Süreci .	15
2.2.4 Okul Öncesi Eğitimde Materyal Kullanımına İlişkin SWOT Analizi.....	16
2.3. Eğitim Materyali Tasarlama.....	17
2.4 Tüketici Davranışları.....	19
2.4.1 Tüketici Davranışları Kavramı ve Tanımı.....	20
2.4.2 Tüketici Davranış Modelleri.....	21
2.4.3 Tüketici Davranışlarını Etkileyen Faktörler	23
2.4.4. Tüketici Satın Alma Süreci.....	24
Bölüm 3: Yöntem.....	26
3.2 Çalışma Grubu	27
3.3 Araştırmanın Hipotezleri	31
3.4 Verilerin Toplanması	34

3.5	Veri Analizi.....	34
3.6	Geçerlik ve Güvenirlik.....	34
Bölüm 4: Bulgular.....		36
4.1	Katılımcıların Demografik Dağılımları.....	36
4.2	Katılımcıların Okul Öncesi Eğitim Materyali Satın Alma Unsurları.....	38
4.3	Korelasyon Analizi Sonuçları	41
Bölüm 5: Sonuç, Tartışma ve Öneriler		52
KAYNAKÇA.....		60

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLÖLAR

Tablo 1 Öğrenme Merkezlerine İlişkin Kullanılan Eğitim Materyalleri	8
Tablo 2 Okul Öncesi Öğretimde Materyal Kullanımının SWOT Analizi Sonuçları...	16
Tablo 3 Ön Anket Katılımcılarının Demografik ve Sosyoekonomik Özellikleri	28
Tablo 4 Ebeveynlerin Okul Öncesi Materyali Satın Alma Kararlarında Etkili Olan Unsurlar.....	30
Tablo 5 Cronbach's Alpha Analizi Sonucu	35
Tablo 6 Katılımcıların Demografik ve Sosyoekonomik Özellikleri.....	36
Tablo 7 Katılımcıların okul Öncesi Eğitim Materyali Satın Alma Unsurları.....	38
Tablo 8 Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	42
Tablo 9 Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	44
Tablo 10 Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	46
Tablo 11 Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	47
Tablo 12 Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	48
Tablo 13 Hipotez Sonuç Tablosu.....	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİLLER

Şekil 1. Tüketici Satın Alma Kararı Sürecindeki Basamaklar	25

KISALTMALAR LİSTESİ

SİG	Significance (Önem Derecesi)
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı

Bölüm 1

Giriş

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, araştırmanın soruları, önemi, varsayımları ve sınırlılıklar açıklanmıştır.

1.1 Problem Durumu

Canlı organizmaların, çevreye uyum sağlayabildikleri sürece var olmaya devam ettikleri gözlemlenmiştir (Johnson, 2009). Etrafında meydana gelen değişiklikler, canlılar için uyarıcı veya uyaran anlamı taşımakta ve algılanmaya çalışılmaktadır (Brown, 2013). Çocuklar, dünyaya ilişkin tüm bilgileri duyuları aracılığıyla sağlamaktadır ve bu uyaranlara tepki vermektedir (Smith, 2015). Bu süreçte en önemli yaş, okul öncesi dönem olarak ifade edilmektedir (Koyuncuoğlu, 2017). Okul öncesi dönem, çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin temellerinin atıldığı bir evre olarak kabul edilmektedir (Miller, 2018).

Çocuğun eğitim süreci, dünyaya geldiği ilk andan itibaren başlamakta olup zaman içerisinde çocuğun ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillenerek bir ömür boyu sürmektedir. Okul öncesi dönem, çocuğun en duyarlı ve öğrenmeye en açık olduğu yılları kapsamaktadır. Çocuğu çok iyi şekilde tanımak ve en verimli şekilde değerlendirmek çocuğun sağlıklı, mutlu ve yaratıcı olarak yetişmesi için temel şart olarak görülmektedir (Gülen, 2021). Çocuğun hayatının ileriki yıllarını da etkileyecek olan okul öncesi eğitim, çocuğun kişiliğini şekillendirdiği, alışkanlıklarını kazandığı, toplumda yazılı olmayan kuralları öğrendiği, gelenek ve görenekleri, evrensel ve milli değerleri fark ettiği, en temel bilgileri algıladığı ve anlamlandırdığı bir süreç olarak da ifade edilmektedir. Bu süreci önce aile sonrasında ise çocuğa bakım veren ikinci kişi ya da okul öncesi öğretmenin yönettiği gözlemlenmektedir. Okul öncesi eğitim sürecinde başarılı olunması için çocukta öğrenmenin tam anlamıyla gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu nedenle okul öncesi eğitim çağındaki çocuğun yeni deneyimler kazanması ve okul öncesi eğitim kurumuna gitmesi gerekmektedir (Sönmezöz ve Haseski Hakyol, 2016).

Okul öncesi eğitim, çocukların akademik başarılarını şekillendiren önemli bir dönem olarak kabul edilmektedir. Bu dönemdeki başarıyı etkileyen birçok unsur bulunmaktadır ve bu unsurların iyi anlaşılması çocukların iyi eğitim almasına katkı

sağladığı görülmektedir. Okul öncesi eğitimin başarısını etkileyen en önemli faktörlerden biri, öğretmenin rolü olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmalar, nitelikli ve deneyimli öğretmenlerin çocukların öğrenme süreçlerini yönlendirmede büyük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Smith, 2018). Öğretmenlerin pedagojik yaklaşımları, öğrencilerin motivasyonunu ve ilgisini arttırmaktadır. Öğretmenlerin yetkinliği kadar, öğrenme materyallerinin seçimi de başarıyı etkileyen bir faktör olarak ifade edilmektedir. Çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun materyallerin kullanılması, öğrenme sürecini desteklemekte ve bu materyaller, çocukların somut deneyimler kazanmalarına yardımcı olmaktadır (Karabacak ve Özbek, 2017). Çocuğun içinde bulunduğu ortamın uygun şekilde tasarlanması ve çocuğa zengin uyarıcı sunulması, zihinsel gelişimi ile diğer gelişim alanları bakımından da önem taşımaktadır (Gülen, 2021).

Okul öncesi eğitim materyalleri yalnızca çocuğun gelişimine katkı sağlamamaktadır. Bu süreçle birlikte gerçek hayatı çocuk kendi gözünde minyatür hali ile okul öncesi eğitim materyallerini kullanarak deneyimlemektedir. Etkin ve kalıcı öğrenmeyi sağlamak için okul öncesi eğitimde birbirinden farklı amaçlara yönelik yapılmış olan eğitim materyalleri kullanılması uygun görülmektedir. Böylelikle çocuklar farklı uyaranlarla somut materyaller aracılığı ile yaşantıya dayalı öğrenme deneyimi elde etmiş olacaktır. Okul öncesi eğitim materyalleri çocukların gelişim alanlarını birçok yönüyle desteklerken aynı zamanda çocukların yaratıcılıklarını ve düşünme becerilerini de desteklemektedir (Smith, 2018).

Okul öncesi eğitim kurumlarının sunduğu fiziksel koşullarda başarıyı etkilemekte ve iyi donatılmış sınıflar, etkileşimli öğrenme ortamları, çocukların daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlamaktadır (Sünbül, 2019). Bu nedenle, eğitim kurumlarının altyapısı ve kaynakları da büyük öneme sahip olmakla birlikte ailelerin rolü de etkin olmaktadır. Ailelerin çocuklarının eğitimine aktif katılımı, çocukların öğrenme deneyimini zenginleştirmekte ve iletişimde bulunarak destek olmaları büyük önem arz etmektedir (Büyüköztürk, 2004). Çocuklar eğitim materyalleri ile yalnızca okul öncesi eğitim kurumunda karşılaşmamakta, evde de eğitim materyalleri ile etkileşim içerisinde girmektedir. Ebeveynlerin çocukları ile vakit geçirirken okul öncesi eğitim materyalleri kullandığı gözlemlenmektedir. Çocuklarıyla birlikte hikâye kitapları, boya kalemleri, resim defteri, yapıştırıcı, makas, karton, çocuk dergileri gibi eğitim materyalleri kullandıkları görülmektedir (Kavak ve Coşkun, 2017). Bu

bağlamda, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen unsurları belirlemek ve ortaya çıkarmak önemlidir. Konu ile ilgili araştırma yapıldığında alandaki bilgi eksikliği nedeniyle bu araştırma yapılmıştır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen unsurları belirlemek ve bu unsurların ebeveynlerin satın alma kararlarındaki etkisini açığa çıkarmaktır.

1.3 Araştırma Soruları

1. Ebeveynlerin, okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen unsurlar nelerdir?
2. Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen en önemli üç unsur ve sıralaması nedir?

1.4 Araştırmanın Önemi

Okul öncesi dönem, çocukların beyin ve sinir sisteminin en hızlı geliştiği dönem olarak ifade edilmektedir (Turhan ve Özbay, 2016). Çocukların gelişimini desteklemek için nitelikli eğitim materyallerine olan ihtiyaç karşımıza çıkmaktadır. Eğitici materyallerle oynayan çocuklar, algılama yeteneklerini geliştirmenin yanı sıra belirli konulara odaklanma ve deneme-yanılma yoluyla problemleri çözme becerilerini de geliştirme fırsatı bulmaktadır (Kavak ve Coşkun, 2017).

Okul öncesi dönemdeki çocuklar, eğitim materyalleri ile yoğun bir etkileşim içerisine girmektedir (Öztürk Aynal, 2015). Bu etkileşimde bulundukları eğitim materyallerinin çocukların ilgisini çekmesi ve kolayca ulaşabilecekleri nesneler olması, kalıcı öğrenmeyi teşvik etmektedir. Bu nedenle, çocukların yaşlarına ve yeteneklerine uygun eğitim materyalleri tasarlanması gerekmektedir. Yanlış planlanmış eğitim materyalleri, çocukların yanlış öğrenmelerine neden olmaktadır (Odabaşı, 2011).

Eğitim materyali üreticileri, markalaşma stratejilerini benimseyerek çocukların öğrenme deneyimlerini zenginleştirmeyi hedeflemektedir. Özellikle okul öncesi eğitim sektöründe, hangi yaş grubundaki çocuklara yönelik materyaller üretileceği ve bu materyallerin hangi öğrenme deneyimlerini sunacağı belirlenirken hedef kitlenin beklentileri göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Aaker, 1991). Bu bağlamda araştırma, okul öncesi dönemdeki çocuklar için ebeveynlerin okul öncesi eğitim

materyali satın alma kararını belirlemek ve satın alma sürecindeki etkisini açığa çıkarmayı amaçladığı için büyük bir öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır.

1.5 Varsayımlar

Bu araştırmanın varsayımları şunlardır: ,

- Araştırmaya katılan bireylerin anketleri içtenlikle ve kendi durumlarını yansıtacak biçimde yanıtladıkları varsayılmıştır.
- Seçilen örneklemin evreni temsil etme gücü olduğu varsayılmıştır.

1.6 Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Bu araştırmanın ele aldığı satın alma kararını etkileyen unsurlar uygulanan ilk anketteki verilen cevaplarla sınırlıdır.
- Bu araştırma kesitsel bir araştırma olduğu için elde edilen veriler 2024 yılının mart ayından elde edilen bilgiler ile sınırlıdır. Bu sebeple ölçülen değişkenlerin zaman içindeki değişiminin incelenmesine fırsat vermemektedir.
- Bu araştırma ilişkisel bir araştırma modelini içerdiğinden dolayı değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkilerini açıklayamamaktadır.

Bölüm 2

Alan Yazın Taraması

Kuramsal çerçevenin belirlenmesine yönelik literatür taraması araştırmanın bu bölümünde yer almaktadır.

2.1 Okul Öncesi Eğitim ve Eğitim Materyali

Araştırmanın bu bölümünde eğitim, okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitimin önemi, okul öncesi eğitim programı, okul öncesi eğitim materyali, dünyada okul öncesi eğitim materyali, Türkiye’de okul öncesi eğitim materyali, okul öncesi eğitimde materyal kullanımının önemi ve öğretim süreci, eğitim materyali tasarlama alt başlıkları yer almaktadır.

2.1.1 Eğitim

Kişinin yaşantısını dengeli bir şekilde sürdürebilmesi ve içinde bulunduğu topluma sağlıklı bir şekilde uyum sağlayarak katkıda bulunabilmesi için belirli davranış örüntülerini kazanmış olması gerekmektedir. Bu durum, ancak eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Eğitim, birey ve toplum açısından önemli bir unsur olarak açıklanmaktadır. Genel olarak eğitimin tanımına bakıldığında, insanları belli amaçlara göre yetiştirme süreci olduğu ve bu süreçten geçen kişinin kişiliğinin farklılaştığı ifade edilmektedir (Özkan, 2006).

Eğitim, toplumlar için temel bir süreç olarak kabul edilmektedir (Çubukçu, 2012). Bu süreç; bireylerin bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerini, kişiliklerini geliştirmelerini sağlamaktadır. Ancak eğitim, farklı bakış açılarına göre farklı şekillerde de tanımlanabilmektedir. Kızılkaya Namlı ‘ya (2023) göre eğitim, toplumların yaşantısındaki kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi yönden kendilerini gerçekleştirmeyi sağladıkları bir süreç olarak ifade edilmektedir. Eğitim kavramı, zamanla ve toplumsal gereksinimlere göre şekillenmektedir. Toplumların yaşam biçimleri ve ihtiyaçlarına yanıt veren bir süreç olarak eğitim, her dönemde farklı bir anlam kazanmaktadır. Türk Dil Kurumu (2023) eğitimi, bireylerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine yardımcı olma sürecini ifade ederken, Gürbüz (2018) eğitimi, bireylerin toplumda kendilerini gerçekleştirmelerine yönlendiren bir süreç olarak tanımlamaktadır.

Eğitim kavramı, farklı disiplinlerden gelen uzmanların da ilgisini çekmektedir. Eğitim felsefesi, eğitim bilimi ve psikoloji gibi alanlarda eğitim kavramı, derinlemesine incelenmiştir. Bu disiplinler, eğitim sürecini analiz ederek, eğitimin ne olduğu konusunda daha fazla anlayış sunmaktadır (Özkan, 2008; Demirel, 2012). Eğitim kavramı, bireylerin gelişimine ve toplumların ilerlemesine katkıda bulunan çok yönlü bir süreçtir. Farklı bakış açılarına göre tanımlansa da eğitimin temel amacı, insanların bilgi, beceri ve anlayış kazanmalarını sağlamak ve toplumları daha iyi bir geleceğe yönlendirmektir.

2.1.2 Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim, çocukların hayatlarının en kritik dönemlerinden birinde, yani doğumdan okula başlama yaşına kadar olan süreçte aldıkları eğitimi ifade etmektedir. Bu dönem çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin temellerinin atıldığı bir süreç olarak görülmektedir (Sahoo ve Jena, 2022). Bu dönemdeki eğitimin, çocukların ileri yıllardaki yaşantısını hem sosyal hem de akademik yönden etkileyeceği vurgulanmaktadır (Barnett, 1995).

Okul öncesi dönem bir diğer adıyla erken çocukluk dönemi bazı kaynaklara göre çocuğun doğumundan itibaren ilk altı yılı kapsarken bazı kaynaklara göre ise çocuğun doğumundan itibaren ilk sekiz yılı kapsamaktadır. Bu çalışmada, okul öncesi eğitim çocuğun ilk altı yılını kapsadığı düşünülmektedir. Okul öncesi eğitim, Türkiye’de 3-6 yaş aralığındaki çocukların eğitimini kapsayan öğrenim dönemi olarak da adlandırılmaktadır (Toran ve Şahin, 2020).

Ekinci Kocabaş ve Vural’ın (2016) yaptığı çalışmada, okul öncesi eğitimin çocuğun gelişimi üzerinde uzun vadeli etkileri olduğunu ve bu dönemde verilen eğitimin niteliğinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Okul öncesi eğitimde yer alan materyaller okul öncesi eğitimin niteliğini etkilemekte ve çocuğun gelişimini üzerinde de olumlu etki yaratmaktadır.

2.1.3 Okul Öncesi Eğitimin Önemi

Annelerin çalışma hayatına katılması, sanayi toplumunun 20. yüzyılda ortaya çıkmasıyla birçok ülkede yaygın hale gelmiştir. Bu nedenle, okul öncesi eğitim kurumları, çocukların güvende bakılabileceği bir yer olarak konumlandırılmış ve birçok

ülkede zorunlu hale getirilmiştir. Ancak ilerleyen yıllarda, bu durum farklı bir boyut kazanmıştır. Okul öncesi dönem, çocuğun gelişimi için kritik bir dönem olarak kabul edilmekte ve profesyonel eğitimciler tarafından çocuğun bu dönemde eğitim almasının ileri ki yaşantısına olumlu katkılar sağladığı anlaşılmıştır (Kıldan, 2012).

Smith (2006), okul öncesi eğitiminin işlevini çocuğun bedensel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini desteklemek olarak ifade etmektedir. Aynı zamanda bu sürecin çocuğun yaşadığı çevreyle ve toplumla uyumlu bir şekilde yaşaması için gerekli becerileri geliştirmek amacı taşıdığını vurgulamaktadır. Smith'e göre, bu yaklaşım çocuğun doğuştan getirdiği yetenekleri, kişilik özelliklerini desteklemeyi hedeflemekte ve çocuğa kendi potansiyelini gerçekleştirme fırsatı sunmaktadır.

Çocukların erken yaşlarda okul öncesi eğitime katılmasının önemi vurgulanmaktadır. Bu eğitim, çocukların erken öğrenme deneyimleri kazanmasına ve gelişim alanlarını olumlu bir şekilde etkilemeye yardımcı olmaktadır. Araştırmalar, okul öncesi eğitimin çocuklar üzerinde olumlu etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Bu etkiler arasında dil, okur-yazarlık ve erken matematik becerilerini geliştirme, sosyal ve duygusal ifade yeteneklerini artırma, psikolojik iyilik hali ve sağlıklı bir çocukluk dönemi geçirme yer almaktadır (Yoshikawa, Weiland, Brooks-Gunn, Burchinal ve diğerleri, 2013).

2.1.4 Okul Öncesi Eğitim Programı

Türkiye'de okul öncesi eğitim, farklı yaş gruplarına yönelik olarak sunulan bir hizmettir ve bu hizmeti sağlayan çeşitli kurumlar bulunmaktadır. 0-36 ay aralığındaki çocuklar için okul öncesi eğitim programları ve bakım hizmetleri Kreş ve Gündüz Bakımevleri tarafından sunulurken, 36-66 ay aralığındaki çocuklar için anaokulu ve uygulama sınıfları ile 48-66 ay aralığındaki çocuklar için örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ana sınıfları bulunmaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan 37-66 ay aralığındaki çocuklar için ise özel eğitim anaokulları mevcuttur. Bu eğitim hizmetleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir (MEB, 2014; Ekinci ve Bozan, 2019).

Okul öncesi eğitim programı, 36-72 aylık çocukların psikomotor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel gelişimlerini desteklemeyi, özbakım becerilerini kazandırmayı

ve ilköğretime hazır bulunuşluklarını sağlamayı hedeflemektedir (MEB, 2014). Okul öncesi eğitim programında yer alan öğrenme merkezlerinde kullanılan eğitim materyallerine ilişkin bilgi Tablo 1’de yer verilmektedir (AÇEV, 2023).

Tablo 1

Öğrenme Merkezlerine İlişkin Kullanılan Eğitim Materyalleri

Blok Merkezi	Büyük boş küpler, tahtalar, ahşap veya plastik “ayrılabilen” kamyonlar ve arabalar
Sanat Merkezi	Boya çeşitleri, kâğıt havlu ruloları, önlükler, çeşitli boyda fırçalar, süngerler
Masa Oyuncakları Merkezi	Plastik küpler, tasarım küpleri, parke bloklar, hikâye sıralama kartları, mikado, resimli dominolar ve dokulu dominolar (kumaş, zımpara, deri, plastik vb.)
Kitap Merkezi	Resimli kitaplar, şiir kitapları, kavram kitapları, fotoğraf kitapları, minderler
Dramatik Oyun Merkezi	Çocuk boyuna uygun fırın, lavabo, buzdolabı, çocuk boyu eviye, pişirme kapları ve aletleri, doktor aletleri, kuaför seti, yazarkasa, yemek kitapları, çarşaflar, yastık
Müzik Merkezi	Vurmalı çalgılar, teyp, nefesli çalgılar, ses kayıt cihazı, cd çalar ve cdler, kulaklıklar
Fen Merkezi	İnsan vücudu maketi, yerküre maketi, büyüteç, mikroskop, ölçekler, terazi, dürbün
Açık Hava Oyun Materyalleri	Kum ve su malzemeleri (kürekler, kovalar, taşlar, yapraklar, kozalaklar, musluk, hortum vb.), kum havuzu, bahçıvan aletleri, bitkiler, tohumlar, trafik alanı

Okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan eğitim materyalleri incelendiğinde, çocuğun yaşına ve boyuna uygunluğu, çocuğun günlük yaşantısı içerisinde kullandığı ve materyallerin gerçek nesnelerden oluşturulmasına özen gösterildiği vurgulanmaktadır. Ayrıca eğitim materyalleri okul öncesi eğitim programı içerisinde yer alan günlük akışta ayrı bir bölüm olarak yer almaktadır (MEB, 2014).

2.2. Okul Öncesi Eğitim Materyali

Okul öncesi eğitim, çocukların bedensel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini desteklemek ve yaşadıkları çevreye uyum sağlamalarına yardımcı olmak amacıyla tasarlanmış bir eğitim programı olarak ifade edilmekte ve bu programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için materyal kullanımı oldukça önemli bir yer edinmektedir (Tuncer ve Tuncer, 2015). Şahin ve Yurdakul (2007), okul öncesi dönemde materyal kullanımının çocukların öğrenme süreçlerini olumlu etkilediğini vurgulamış ve eğitim materyallerinin, çocukların somut deneyimler kazanmalarına yardımcı olduğunu, soyut kavramları daha iyi anlamalarını sağladığını açıklamıştır.

Baltürk'e (2022) göre, eğitim materyalleri hareket edebilen birden fazla duyuya hitap edebilen ve çocuklar tarafından dokunularak yeniden oluşturulabilen somut nesneler olarak adlandırılmaktadır. Televizyon, radyo, slâytlar, asetatlar, abaküsler, afişler, kitaplar, dergiler, gazeteler, posterler, filmler, videolar, tepegöz, harita, cetvel, pergel, defter, kitap vb. nesneler eğitim materyallerine örnek olarak gösterilmektedir.

Tsiakara ve Digelidis (2015), yaptıkları çalışmada öne sürdükleri öğrenme ortamlarının çocukların kendi becerilerini ve hedefleri algılamaları üzerindeki etkisini vurgulamışlardır. Bu çalışmada öğrenme ortamının en kritik unsurunun eğitim materyalleri olduğu belirtilmiştir. Eğitim materyalleri, çocukların öğrenme sürecinde aktif bir rol üstlenmelerine olanak sağlayarak öğrenmeyi kolaylaştırmakta, çocukların gelişimini desteklemekte ve aynı zamanda keşfetmelerine fırsat sunmaktadır (Erdoğan, Parpuç ve Boz, 2017). Şahin ve Er (2011), okul öncesi dönemde materyal seçimi ve kullanımı için rehber sunmakta ve materyal seçerken çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına dikkat etmenin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, materyallerin güvenli ve pedagojik açıdan uygun olması gerekmektedir. Bu rehber, eğitimcilerin materyal seçimi konusunda daha bilinçli kararlar vermelerine yardımcı olmaktadır.

Okul öncesi eğitim materyali, çocukların eğitim ve gelişimine katkı sağlamak amacıyla kullanılan malzemeler olarak açıklanmaktadır (Bodrova & Leong, 2005). Bu materyaller, çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini desteklemek, öğrenmeyi eğlenceli ve etkili bir deneyim haline getirmek için tasarlanmaktadır (Katz, 2015). Okul öncesi dönem, çocukların temel becerileri kazandıkları ve dünyayı keşfettikleri kritik bir evredir ve eğitim materyalleri bu sürecin önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Epstein and Schweinhart, 2011).

0-12 ay arasındaki bebekler için eğitim materyallerinin kullanımını, ilk 6 ay boyunca bebeklerin kendi bedenlerine odaklandığını ve 6-12 ay arasında ise yatağının kenarına tutturulabilen, sallanınca hareket eden ve ses çıkarabilen canlı renkteki materyaller, müzik kutuları, hayvan, sebze, meyve, sayı gibi siyah-beyaz renkte olan kavramları içeren kartların kullanıldığını belirtilmiştir (Ulutaş Avcu, 2015).

12- 24 ay arasındaki bebekler tutunarak ayağa kalktığı için ele geçirdiği tüm nesneleri incelemektedir. Bu süreçte bebeklerde yürüme koordinasyonu geliştiği için kendisi ile yer değiştiren oyuncaklar (top, araba, yap-boz vb.), bisiklet, yürüteç, ipinden çektiği zaman ses çıkaran ve hareket eden materyaller, doldurma-boşaltma yapmasını sağlayan materyaller (kap, kaşık, tencere vb.) açma-kapama yapmasını sağlayan cırt cırtlı keçeden yapılan materyaller, farklı şekillerde konumlandırılabilen küpler, renkli hikâye kitapları, oyun hamuru gibi eğitim materyali olarak kullanılmaktadır (Hafizoğlu, Bolatbaş ve Bıçakçı, 2017).

24-36 ay arasındaki çocuklar için kitaplar (boyama kitapları, resimli kitaplar, çıkartma kitapları), bloklar, küpler, renkli şekiller, bul-tak oyuncaklar, kum ve su oyuncakları, oyun hamuru, boyalar, ahşap puzzle, yap-bozlar gibi eğitim materyalleri kullanılmaktadır. Aynı zamanda anne-babayı taklit etmeye başladıkları için bahçe materyalleri, mutfak eşyaları ve tamir aletlerinin minyatürleri ile günlük deneyimlerini zenginleştirirler (Uni Baby, 2023; Smith, 2017).

36-48 ay arasındaki çocuklar, yapı inşa malzemeleri, tahta parçaları, bloklar, su, kum, kil, oyun hamuru, çamur gibi elle şekil alabilen materyalleri tercih etmekte ve olay sıralama kartları, dikkat geliştirici setler gibi eğitim materyallerini kullanmaktadır (Johnson, 2019).

48-72 ay arasındaki çocuklar, kitap setleri, boyama kitapları, boyalar, makas, sayı-nesne eşleştirme oyunları, domino, sayı kartları gibi farklı konulara sahip eğitim materyallerini kullanma eğilimindeyken 72-84 ay arasındaki çocuklar yap-bozlar, maketler, anlatım sağlayan kart oyunları, kâğıt hamuru, parmak boyası, sudoku, katamino gibi materyalleri kullanmaktan keyif almaktadır (Durualp ve Aral, 2018).

2.2.1 Dünya’da Okul Öncesi Eğitim Materyalleri

Atlı'nın (2013) Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan okul öncesi eğitim programlarını incelediği çalışmasında on ülkeyi ele aldığı görülmektedir.

Almanya'daki okul öncesi eğitim materyalleri incelenirken ana vurgu olarak belirlenen proje çalışmaları ile eğitim verilmektedir. Bu bağlamda, eğitim materyalleri; dil, iletişim, yazma, kişisel ve sosyal gelişim, değerler ve din gelişimi, matematik, doğa bilimleri, güzel sanatlar, beden eğitimi, hareket, sağlık, doğal ve kültürel ortamları içeren konuları kapsamaktadır. Önemli konular çocuğun ilgi ve çevresel ilgilerine göre belirlenirken, öğrencilerin öğrenme stillerine uygun olarak çalışmalar yapılmaktadır. Çocuklardaki yaratıcılığı geliştirmek için özgür ortamlar hazırlanırken çocukların sorgulayıcı ve deneysel yöntemlerle hatalardan doğrulara ulaşmaları teşvik edilmektedir.

Avusturya'daki okul öncesi eğitim materyalleri incelendiğinde, öğrencilerin potansiyel yetenek ve becerilerinin dini, etik ve sosyal değerlerle uyumlu bir şekilde geliştirilmesi, evrensel değerlerin benimsenmesi ve doğruyu, iyiyi ve güzeli takdir etme bilincinin kazandırılması için gereken tüm materyallerin kullanıldığı görülmektedir. Rodolf Steiner, Montessori, Freinet veya Piaget'in kuramlarındaki eğitim materyalleri kullanılmakta ve buradaki en önemli unsur ise öğretmen olarak kabul edilmektedir. Öğrencilerin bireysel öğrenme stilleri dikkate alınarak sistematik oyunlar oynanırken baskı olmadan öğrencilere deneyim kazandırılması amaçlanmaktadır (Gelen, 2019).

Belçika'da okul öncesi eğitim materyalleri, beş ana öğrenme alanı doğrultusunda planlanmıştır: Beden eğitimi, sanat eğitimi, dil (Hollandaca), dünya çalışmaları ve matematiksel çalışmalar olarak kategorilere ayrılmaktadır. Temalar yıllık takvime göre belirlenmiş olsa da çocukların kendi ilgi alanlarına dayalı konuları da işlenmektedir (Atlı, 2013). Bu eğitimde oyunlar önemli bir rol oynamakta olup çocukların kendi hızlarında öğrenmelerine fırsat tanınmaktadır (Gelen, 2019). Belçika'da Fransa Topluluğu'ndaki okul öncesi eğitim materyalleri ise çok çeşitli konuları kapsamaktadır ve öğrencilere kendi hızlarında ilerleme olanağı sunmaktadır. Belçika Alman Topluluğu'ndaki okul öncesi eğitim materyalleri, çocukların oyun yoluyla öğrenmelerini teşvik eden ekipmanlardan oluşmaktadır. Bu materyaller arasında oyuncaklar, masa oyunları, kitaplar, açık hava oyuncakları, video donanımları, kaydediciler ve bilgisayarlar bulunmaktadır. Özel amaçlar için kullanılan sınıflar ve donanımlı tesisler yer almaktadır. Bu tesislerde duygusal, oyun, bilişsel ve psikomotor odalar mevcuttur (Urfa, 2023; Koca ve Akgül, 2021).

İngiltere'deki okul öncesi eğitim materyalleri, çocukların mantıklı tartışma, soru sorma, kendileriyle ilgili görevleri yerine getirme yeteneklerini geliştirmelerini destekleyen çok çeşitli araç-gereçleri içermektedir. Bu materyaller kişisel, sosyal, duygusal gelişim, iletişim, dil, okuma-yazma, matematik, bilgi, dünya anlayışı, fiziksel gelişim ve yaratıcılık gibi konuları kapsamakta ve çocuk gelişimine katkı sunmaktadır (Atlı, 2013). Galler'deki okul öncesi eğitim materyalleri ise kişisel, sosyal kalkınma, dil, iletişim, okuma-yazma, matematik, çok kültürlü anlayış, bilgi, dünya anlayışı, fiziksel gelişim ve yaratıcılığı içeren bir araç-gereçleri kapsamaktadır (Kobal, 2019). Kuzey İrlanda'da okul öncesi eğitim materyalleri sanat, kişisel, sosyal ve duygusal gelişim, hareket, fiziksel gelişim, dil gelişimi, erken matematik deneyimleri, çevresel farkındalık gibi konuları içermekte ve öğretmenlerin istedikleri materyali seçme özgürlüğüne tanınmaktadır (Atlı, 2013).

Bulgaristan'daki okul öncesi eğitim materyalleri, J.J. Rousseau ve Pestalozzi'nin fikirlerini benimseyen Fröbel'in yaklaşımını yansıtmaktadır. Bu yaklaşım, çocukların açık hava etkinlikleri, oyunlar ve şarkılar yoluyla gelişimlerini destekleyeceğini savunmakta ve bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi için gerekli materyallerin kullanılmasını teşvik etmektedir. Okul öncesi eğitimde oyunun sıkça kullanıldığı, velilerin oyunlar, tatiller ve geziler gibi etkinliklere aktif katılım sağladığı ve öğretmenlerin istedikleri materyali seçtiği görülmektedir. Kullanılan materyallerin, Millî Eğitim Bakanlığı Bilim Kurulu belirlediği görsel ve işitsel materyallerinde kullanıldığı ifade edilmektedir (Tepeli Çavuşoğlu, 2016).

Danimarka'daki okul öncesi eğitim materyalleri, zorunlu temaların öğretildiği bir çerçevede düzenlenmekte ve bu öğretim yaklaşımına uygun olan içeriğe uygun materyaller seçilmektedir. İncelenen temalar arasında kişisel gelişim, dil gelişimi, doğa bilim olayları, vücut ve hareket, sosyal beceriler, kültürel değerler yer almaktadır. Ayrıca düzgün oturma, odaklanma, hatırlama, tekrar anlatma, çizim yapma, hikâye dinleme, anlama ve paylaşma gibi becerileri geliştirmeye yönelik çalışmalar da pedagoglar tarafından özgürce seçilen eğitim materyalleri ile uygulanmaktadır (Yüceer ve Coşkun Keskin, 2013).

Fransa'daki okul öncesi eğitim materyalleri incelendiğinde, sabah rutini için gerekli ortamların hazırlanması ve çocukların gelişim düzeyine veya sınıf içindeki çocukların özelliklerine uygun olarak düzenlenen etkinliklerin yer aldığı

görülmektedir. Pedagojik gelişim ve çevresel keşif için oyun önemli bir eğitim yöntemi olarak kabul edilmektedir. Okullardaki öğretmenler ve pedagojik ekip, öğretim yöntemleri ve materyalleri (kitaplar, görsel-işitsel malzemeler) seçme konusunda özgür bırakılmaktadır. Bu bağlamda, kullanılan oyuncakların çocuklara dünyadaki çeşitliliği ve farklı durumları keşfetme fırsatı sunacak niteliklere sahip olmasının önemi vurgulanmaktadır. Oyuncaklar dışında, duysal destek sınıfları, oyun alanları ve kitaplar okul öncesi eğitim materyali olarak kullanılmaktadır (Akgün, 2013).

İtalya'daki okul öncesi eğitim materyalleri incelendiğinde, çocukların bilişsel deneyimlerini artırmaya yönelik öğrenmeyi kolaylaştıracak ortamlar ve materyaller sunulduğu görülmektedir. Bu materyaller, çocukların akranları ve yetişkinlerle ilişki kurmalarını, doğayı üretken bir şekilde keşfetmelerini, nesnelerle doğrudan temas kurmalarını, deneyimlerini yaşamalarını, keşfetmelerini ve araştırmalarını kolaylaştırmak amacıyla tasarlanmıştır. Özellikle çocukların gerçek deneyimler kazanmalarına olanak tanıyan eğitim ortamları sunulmakta ve bu eğitim ortamlarının oluşturulmasında çeşitli eğitim materyalleri kullanılmaktadır (Erdem, 2014).

İspanya'daki okul öncesi eğitim materyalleri incelendiğinde, öğrencilerin kendi yetenek ve sınırlarını değerlendirebilmeleri için keşfetmeyi başarmalarını ve vücutlarını anlayıp kontrol etmeleri sağlayan materyaller kullanılmaktadır. Kişisel kimlik ve bağımsızlık, fiziksel ve sosyal çevre, iletişimi kapsayan temaların bulunduğu okul öncesi eğitim materyalleri kullanılmaktadır. Eğitim kurumlarının kullandığı materyaller arasında basılı malzemeler, didaktik kaynaklar, kendi ürettikleri materyaller, okul veya sınıf tarafından önerilen referans kitaplar, internet, basımı online ya da dijital kaynaklar, görsel ve işitsel cihazlar (video, slayt, CD, DVD, vb.), yazıcılar ve ses sistemleri gibi çeşitli kaynaklar yer almaktadır (Pancar, 2023).

Norveç'teki okul öncesi eğitim materyalleri incelendiğinde, çocuğu temel eğitime hazırlayan zihin ve beden gelişimine katkıda bulunan araç-gereçler kullanılmaktadır. Oyun ve sosyal etkinlikleri destekleyen kişisel ve kişiler arası becerilerin geliştirilmesi ilkesini göz önünde bulunduran eğitim materyallerinin kullanıldığı görülmektedir. Öğretmen iletişim, dil, vücut, hareket, sağlık, sanat, kültür, yaratıcılık, doğa, çevre, teknoloji, etik, din, felsefe, yerel topluluk, sayılar, uzay ve şekiller vb. temaları içeren materyalleri özgürce seçmektedir (Acuner, 1991).

2.2.2 Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim Materyalleri

Okul öncesi eğitim aynı zamanda erken çocukluk eğitimi olarak da adlandırılmakta ve doğumdan ilkokula geçişe kadar olan 0-6 yaş aralığını kapsamaktadır. Bu süreç, çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklerken aynı zamanda kendi kültürünü tanımasına, düşünme yeteneğini geliştirmesine ve yaratıcılığını artırmasına yardımcı olmaktadır. Çocuğun milli, manevi, ahlaki, kültürel ve insani değerlere bağlılığını güçlendirirken özgüven kazanmasına, kendini ifade etmesine ve bağımsızlık elde etmesine fırsat tanıyan sistemli eğitim süreci olarak ifade edilmektedir (Derman ve Başal, 2010).

7. Milli Eğitim Şurasında anaokulunun önemine değinilmiş ve 16 Haziran 1962 tarihinde ilk “Anaokulları ve Anasınıfları Yönetmeliği” yayınlanmıştır. Bu doğrultuda yönetmelik uygulanmış ve Türkiye’de resmi ve özel kuruluşlarca, yuva ve anaokullarının yaygınlaştığı görülmüştür. Okul öncesi eğitim kurumlarının gerek fizikî kapasite gerek personelin nicelik ve niteliği, kurumların araç gereç materyal ihtiyacını karşılayamadığı görülmektedir. Özel olarak açılan okul öncesi eğitim kurumlarında da gerek fiziksel yapı gerekse donanım açısından birbirleriyle karşılaştırıldığında aralarında büyük farkların olduğu gözlemlendiği ifade edilmiştir (Çelik ve Gündoğdu, 2007). 17. Millî Eğitim Şûrası Ankara İli Nihai raporunda (2006) yayımlandığı gibi okul öncesi eğitim sınıflarında bulunması gereken donanım malzemeleri ve eğitim materyallerinin yetersiz olduğu tekrar vurgulanmıştır.

Türkiye'deki okul öncesi eğitim, çocukların çok yönlü gelişimini desteklemek ve öğrenme süreçlerini zenginleştirmek için çeşitli materyallerle desteklenmektedir. Bu materyaller, çocukların bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal alanlarda yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın okul öncesi eğitim programı, eğitimci ve pedagogların kullanımına yönelik çeşitli kaynaklar içermektedir. (MEB, 2021). Ayrıca okul öncesi eğitim materyalleri problem çözme, iletişim, akıl yürütme, ilişkilendirme, karar verme, sorumluluk alma ve yerine getirme, araştırma, girişimcilik, bilinçli tüketicilik, çevre bilinci, yaratıcılık vb. birçok beceriyi desteklemektedir (Atlı, 2013).

Okul öncesi eğitim kurumlarındaki eğitim materyallerine bakıldığında oyuncaklar ve oyun malzemeleri, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmelerine, farklı beceriler kazanmalarına yardımcı olmaktadır (MEB, 2021). Kitaplar ve resimli

hikayeler çocukların dil gelişimini desteklemekte ve okuma alışkanlığı kazandırmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın okul öncesi eğitim programı, eğitici oyuncakların kullanımını teşvik etmektedir. Bu program çerçevesinde bulmacalar, yapbozlar gibi materyaller çocukların zihinsel becerilerini geliştirip problem çözme yeteneklerini artırmalarına yardımcı olmaktadır. Sanat malzemeleri, boyalar, fırçalar, kağıtlar ve diğer sanat malzemeleri ile çocuklar yaratıcılıklarını ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Aynı şekilde, oyun hamuru ve yaratıcı malzemeler, çocukların el becerilerini geliştirmelerine yardımcı olup dokunsal deneyim kazanmalarını sağlamaktadır. Eğitici yazılı ve dijital kaynaklar da okul öncesi eğitim materyalleri arasında yer almaktadır. Bu kaynaklar, interaktif eğitim uygulamalarıyla çocuklara temel kavramları öğretmek için kullanılmaktadır (Özdemir, 2020).

Okul öncesi eğitimcileri, çocukların gelişim ihtiyaçlarına uygun materyalleri seçerek öğrenme deneyimlerini daha etkili hale getirmeye çalışmaktadır. Bu materyaller, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen müfredat doğrultusunda öğrencilere sunulmaktadır (MEB, 2021).

2.2.3 Okul Öncesi Eğitimde Materyal Kullanımının Önemi ve Öğretim Süreci

Okul öncesi eğitim sürecinde materyal kullanımı, çocukların öğrenme süreçlerinde vazgeçilmez bir rol oynamaktadır. Materyaller, çocukların öğrenme deneyimlerini zenginleştirerek onların bilgiyi kalıcı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olurken aynı zamanda "yaparak yaşayarak öğrenme" ilkesini desteklemektedir (OÇED, 2021). Özellikle okul öncesi öğretmenliği alanında eğitim gören öğretmen adayları için, lisans eğitimlerinin ilk aşamalarından itibaren aldıkları materyal geliştirme dersi büyük bir öneme sahip olmaktadır. Bu ders, öğretmen adaylarının materyal geliştirme becerilerini kazanmalarına ve bu becerileri öğretim süreçlerinde etkili bir şekilde kullanmalarına olanak tanımaktadır. Öğretmen adayları, bu becerilerini sınıf içinde çocuklarla birlikte yaptıkları etkinliklerde sunarak çocukların öğrenme deneyimlerini daha anlamlı hale getirmektedir. Çocuklar doğaları gereği her şeyi merak etmekte ve çevrelerindeki nesneleri potansiyel bir eğitim materyali olarak görmektedir. Çocuklar beş duyu organını kullanarak çevrelerini keşfetmektedir. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin, çocuklar için kullanılan materyallerin kalitesini artırması ve hatta kendi materyallerini üretmesi beklenmektedir (Bala, 2022).

Okul öncesi eğitimde materyal kullanımı, çocukların öğrenme deneyimlerini somutlaştırırken aynı zaman da soyut kavramları anlamalarına yardımcı olmaktadır. Okul öncesi eğitim materyalleri kullanıldığında, çocukların öğrenme sürecine aktif katılım sağladıkları vurgulanmaktadır (Atlı, 2013). Materyaller aynı zamanda çocukların yaratıcılıklarını geliştirmelerine, problem çözme yeteneklerini artırmalarına ve motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, kitaplar ve hikayeler gibi yazılı kaynaklar, çocukların dil gelişimini desteklemekte ve okuma alışkanlığı kazandırmaktadır. Okul öncesi eğitimciler, çocukların ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine uygun materyaller seçerek çocukların öğrenme süreçlerini daha etkili ve keyifli hale getirmektedir (Derman ve Başal, 2010).

Okul öncesi eğitimde materyallerin kullanımı aynı zamanda öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olmaktadır. Grup çalışmaları için kullanılan materyaller, iş birliği yapmayı öğretirken iletişim becerilerini geliştirmektedir. Sonuç olarak okul öncesi eğitimde materyal kullanımı, çocukların çok yönlü gelişimini desteklemekte ve öğrenme sürecini daha verimli hale getirmektedir (Erdem, 2014).

2.2.4 Okul Öncesi Eğitimde Materyal Kullanımına İlişkin SWOT Analizi

Okul öncesi eğitimde materyal kullanımının birçok faktörü bulunmaktadır. Okul öncesi eğitim materyali SWOT analizi açısından incelendiğindeki sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır (Bala, 2022).

Tablo 2

Okul Öncesi Öğretimde Materyal Kullanımının SWOT Analizi Sonuçları

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Öğretimde önemli destek unsuru olması	Dijital olmayan malzemelerin
Okul öncesi için önemli olan somutlaştırmayı sağlaması	bireyselleştirilememesi
Dersi tanıtmada ve sevdirmede önemli etki yaratması	Tasarım ve kullanımının zor olması
Sözlü beceriler üzerinde olumlu etkisi	Bilgisayar destekli materyallerin eğitim gerektirmesi
Öğrencinin yaratıcılık becerisini desteklemesi	Öğretmenlerin bilgi eksikliği
Öğrencinin sorumluluk duygusunu artırması	Maliyetlerin yüksek olması
Öğrencinin problem çözme yeteneklerini geliştirmesi	Kolaycılık ve tembelliğe yol açması
Öğretmenlerin mesleki yönden verimli olması	Bağımlılık yapması
	Yeterli muhafaza alanı bulunmaması

Fırsatlar	Tehditler
Yeni teknoloji sistemlerinin etkili kullanımına olanak sağlaması,	Materyallerin özensiz hazırlanması
Öğretmenin odaklanmasına yarar sağlaması ve öğrencilerin dikkatinin dağılmasını engellenmesi,	Çocukların ilgilenmesi gerekene odaklanamaması
Öğretmenin kendi belirleyeceği sunum teknikleri ile anlatma fırsatı bulması	Dijital materyallerin uzun süre kullanımda görme bozukluğuna yol açması
Katılımcı eğitime olanak sağlanması	Muhafaza edilecek alan yetersizliğinde materyallerin kontrolsüz kullanıma açık olması
Geleceğin eğitim sisteminin değişmez parçası olarak öngörülmesi	

Okul öncesi eğitim materyallerinin güçlü yönlerine bakıldığında, öğretim süreçlerine önemli destek sağladığı, somutlaştırmayı kolaylaştırdığı ve çocukların yaratıcılığını desteklediği görülmektedir. Ayrıca, öğrencilere problem çözme yetenekleri kazandırdığı ve sorumluluk duygularını arıttığına vurgu yapılırken bu sürecin eğitimciler için çok önemli bir avantaj olduğu ifade edilmektedir.

Zayıf yönlerine bakıldığında, materyallerin bireyselleştirilememesi ve tasarım zorlukları, geliştirilmesi gereken alanların var olacağı görülmektedir. Ayrıca bazı dijital materyallerin uzun süreli kullanımının görme bozukluğuna yol açabileceğine vurgu yapılmaktadır.

Fırsatlar açısından ele alındığında yeni teknolojilerin etkili bir şekilde kullanılması ve öğretmenlere daha fazla sunum seçeneği sunulması büyük bir avantaj olarak görülmektedir.

Tehditler açısından ele alındığında ise materyallerin özensiz hazırlanması veya çocukların dikkatini çekmemesi gibi sorunların yaşanması materyallerin etkisini azaltmaktadır. Okul öncesi eğitim materyallerinin geliştirilmesi ve daha verimli hale getirilmesi için tehditlerin ve zayıf yönlerin giderilerek fırsatların kullanılması gerekmektedir.

2.3. Eğitim Materyali Tasarlama

Eğitim materyali tasarımı, çocukların öğrenme süreçlerini desteklemek ve öğretim etkinliklerini daha etkili hale getirmek için önemli bir rol oynamaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Eğitim materyali geliştirme süreci, çocuk odaklı bir yaklaşımla tasarlanması gerekmektedir (Gül ve Gülbahar, 2009). Ayrıca eğitim

materyali tasarlayanın çocukların, gelişim ve öğrenme süreçlerini etkilediğine dikkat çekildiği görülmektedir. Bu bağlamda, materyallerin çocukların merakını ve öğrenme isteğini uyandırma, kendi kendine öğrenmeyi teşvik etme ve yaratıcılıklarını geliştirme potansiyeline sahip olması gerekmektedir.

Okul öncesi eğitim için materyal tasarlanırken materyalin, eğitim programıyla uyumlu ve programı destekleyici olması gerekmektedir. Materyalin içerdiği bilgilerin doğru ve güncel olması, materyalde kullanılan anlatımın açık ve anlaşılabilir olması, çocukların materyale daha kolay erişmelerine imkân tanımaktadır. Materyalin çocukları güdüleyici ve ilgi çekici olması, eğitim sürecindeki etkinliğe olan dikkatini arttırmakla birlikte çocukların derse daha aktif katılmalarını sağlamaktadır (Konur, 2023). Materyalin etkinliği hakkında önceden elde edilmiş bilgilere sahip olmak tasarım sürecinde daha bilinçli kararlar almayı kolaylaştırmaktadır. Materyalin içerik açısından tarafsız ve öğretimsel nitelikte olması gerekmektedir. Ayrıca materyalin kullanımı için gerekli kullanım kılavuzları ve yazılı belgelerin bulundurulması, materyalin verimli bir şekilde kullanılmasını desteklemektedir (Gülbahar ve diğerleri, 2013). Okul öncesi eğitim materyali tasarlarırken, çocukların dikkatinin dağılmasını engellemek ve öğretmenin etkili bir şekilde sunum yapabilmesine olanak tanımak için yeni teknolojilerin de etkili bir şekilde kullanılması önerilmektedir (Sağlam ve Aral, 2015).

Rotter (2006) eğitim materyalleri tasarlarırken dört temel ilkeyi benimsemektedir. Bu ilkelere göre materyaller zıtlık, oryantasyon, harf ve sanatsal işler olmak üzere dört kategoriye ayrılmaktadır. Zıtlık, bir materyal içinde önemli bilgileri ayırt etmeyi kolaylaştırırken, oryantasyon, materyalin baştan sona düzenini göstererek anlaşılabilirliği artırmaktadır. Ayrıca, eğitim materyali yazılı bir şekilde tasarlandysa anlaşılabilir bir dil kullanılması gerekmektedir. Ancak yazılı bir materyal okul öncesi dönemdeki çocuklar için uygun değildir. Ancak bu temel ilke, okul öncesi eğitimcisinin çocuklara rehberlik etmesini kolaylaştırmaktadır. Sanatsal bir materyal tasarımı görsellerin, grafiklerin ve şekillerin materyali zenginleştirdiği ve öğrenmeyi desteklediği kategoriye temsil etmektedir.

Okul öncesi eğitim materyali tasarımında, Gestalt psikolojisinin ilkeleri de dikkate alınmaktadır. Bu ilkelere bakıldığında şekil-zemin ilişkisi, yakınlık, benzerlik, tamamlama, devamlılık ve basitlik gibi gruplara ayrıldığı görülmektedir. İnternet

tabanlı eğitim materyali hazırlanırken ise bilgi toplama, tasarımın çekiciliği, etkileşimi, öğretme ve yayınlama süreci gibi faktörlere dikkat edilmesi gerekmektedir (Yelken, 2009).

Charlesworth ve Lind (2003) yaptığı çalışmada, eğitim materyali seçimi yaparken dikkat edilmesi gereken önemli noktaları incelemiştir. Bu noktalara bakıldığında; materyal birden çok kullanım alanı sağlıyor mu? Materyalin tasarımı çocukların iletişim kurmasına fırsat veriyor mu? Materyal çeşitlilik sunuyor mu? Materyal çocukların zihinsel ve fiziksel olgunluk seviyesine uygun mu? Materyal çocukların ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine hitap ediyor mu? Materyalde çocukların kolaylıkla kullanabileceği nitelikler mevcut mu? Materyal kalıplaşmış düşünce biçimleri, ırk ya da ulusa dair bir önyargı içeriyor mu? gibi sorular yer almaktadır (Zembar, Tosun, Çalış ve Yılmaz, 2020).

Okul öncesi eğitim sürecinde materyal kullanımı, çocukların öğrenmeye olan motivasyonunu canlı tutmakta ve zaman tasarrufu sağlamaktadır. Bu durum öğretmenler ve çocuklar arasında sağlıklı bir etkileşim oluşturarak iş birliğine teşvik etmektedir. Özellikle okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan eğitici materyaller, çocukların ince ve kaba motor kaslarını aktif bir şekilde kullanmalarına yardımcı olmaktadır. Bu materyaller ayrıca çocukların tüm gelişim alanlarını desteklemekle birlikte düşünme becerilerini geliştirmektedir (AÇEV, 2023).

2.4 Tüketici Davranışları

İnsan yaşamının ayrılmaz bir parçası olan tüketim kavramı, insanın var olmasıyla birlikte başlamakta ve hız kesmeden kendini geliştirerek günümüze kadar gelmiştir. Tüketim davranışı, hayatımızın temel bir parçası olarak kendini sürdürmektedir ve insanların yaşamlarının birçok yönünü etkilemektedir. İnsanların ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılamak için ürün ve hizmetlere yönelik bu sürekli eylem, bir tür sonsuz döngü gibi çalışmaktadır. Tüketiciler, yeni ürünler ve deneyimler arayışı içinde sürekli olarak tüketim yapmaktadır. Bu durumda tüketim davranışının sürekli olarak kendini yenilediği anlamına gelmektedir (Sali, 2018).

Tüketim kavramı, temelde ürün ve hizmetlerin bir bedel karşılığında satın alınmasıyla ilişkilendirilmektedir. Tüketim, kişilerin ekonomik varlıklarını harcayarak ihtiyaçlarını ve isteklerini karşıladıkları bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Tüketim

kavramının özünde ihtiyaç, arzu ve isteğin karşılanması yer almaktadır. Bu, insanların hayatta kalmak için temel ihtiyaçlarını karşılamalarından, lüks tüketim ürünlerine olan taleplerine kadar geniş bir yelpazede ortaya çıkar. Tüketim kavramı, bir kişinin yaşam tarzını, tercihlerini ve değerlerini yansıtan bir araç olarak da kabul edilmektedir. Kişinin tüketim alışkanlıkları, toplumsal, kültürel ve ekonomik faktörlerden etkilendiği görülmektedir (Çalışır, 2020).

Tüketici davranışları, pazarlama ve iş dünyası için son derece önemli bir alanı kapsamaktadır. Bu alandaki araştırmalar, tüketicilerin satın alma kararlarını nasıl verdiğini ve ne tür faktörlerin bu kararlara nasıl etki ettiğini anlamamıza yardımcı olmaktadır (Solomon, 2019). Tüketici davranışları ve satın alma süreci, pazarlama yönetimi ile yakından ilişkili olup pazarlama yönetiminin tüketicilerin satın alma kararları üzerinde nasıl etkili olduğunu açıklamaktadır. Pazarlama stratejileri, tüketicilerin ürünleri nasıl algıladıkları, marka sadakati oluşturmaları ve satın alma kararlarını nasıl verdikleri üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğunu vurgulamaktadır (Kotler ve Keller, 2015).

Tüketici davranışlarına daha derinlemesine bakıldığında Schiffman ve Kanuk (2010) tüketici psikolojisinin önemini vurgulamaktadır. Tüketicilerin satın alma kararlarını etkileyen duygusal ve psikolojik faktörler, tüketici davranışlarını anlamak için önemli bir unsur olmakla birlikte bu faktörler, tüketicilerin markalara olan bağlılığını, ürün tercihlerini ve satın alma motivasyonlarını şekillendirmektedir.

2.4.1 Tüketici Davranışları Kavramı ve Tanımı

İnsanlar, yaşamlarını devam ettirmek amacıyla gıda, sağlık, eğitim ve birçok alanda tüketim yapmaktadır. Bu tüketim sürecinde insanlar yalnızca ihtiyaçlarını almaya eğilim göstermemekte, aynı zamanda ihtiyaç dışında oluşan istek ve arzularını da tatmin etmek için tüketimde bulunmaktadır (Hacıoğlu ve Sağlam, 2021). Tüketici kavramı, genellikle müşteri kavramı ile aynı görülse de aralarında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Tüketici ve müşteri arasındaki bu farklılıkların ayrımını yapmak gerekmektedir. Tüketici kavramı, kişisel istek, arzu ve ihtiyaçlarını pazarlama bileşenini satın alma sürecindeki gerçek kişi olarak ifade ederken müşteri kavramı, sürekli hizmet alan veya belirli bir markayı sürekli tercih eden tüketiciyi temsil etmektedir. Tüketici, satın alma işlemini kendi iradesi doğrultusunda gerçekleştirmekte

ve bu süreçte kendi karar kriterlerini kullanmaktadır. Ayrıca, tüketici satın alma sonrası değerlendirmeleri kendisi yapmaktadır (Aysuna, 2006).

Tüketici davranışları, psikoloji, sosyoloji, ekonomi gibi birçok farklı disiplini içeren disiplinler arası bir alan olmakla birlikte pazarlama biliminin temelini oluşturur. Tüketici davranışlarını incelemek için birçok farklı disiplinden bilim insanları iş birliği yapmaktadır (Mumcu, 2023). Tüketici davranışları, geçmişten günümüze önemli değişikliklere uğramıştır. Geçmişte tüketici davranışı, alıcı davranışı olarak tanımlanırken günümüzde satın alma eylemi olarak ifade edilmektedir. Tüketici davranışı, satın alma kararı almak, ürün veya hizmeti kullanmak ve sonrasında elden çıkarmak gibi aşamalardan oluşan bir süreci içermektedir. Bu sürecin her aşaması, tüketici tarafından özenle düşünülen ve karar verilen bir süreç olarak ifade edilmektedir. Tüketici davranışlarının incelenmesinin temel amacı, tüketicilerin kısıtlı kaynaklarını (enerji, zaman) nasıl ve ne amaçla kullandıklarını anlamaktır. Tüketici davranışlarını anlamak, tüketicilerin ihtiyaçlarını ve isteklerini doğru bir şekilde belirlemek için önem arz etmektedir (Çalışır, 2020).

Tüketici davranışları, insanların ürün ve hizmetleri satın almak için gösterdikleri davranışları ve bu davranışların arkasındaki faktörleri anlamaya odaklanan önemli bir araştırma alanı olarak görülmektedir. Tüketici davranışları, tüketicilerin satın alma kararlarına etki eden pek çok faktörü içermekte ve pazarlama profesyonelleri için kritik bir öneme sahip olmaktadır (Schiffman ve Kanuk, 2010). Bu alandaki araştırmalar, tüketicilerin satın alma kararlarını etkileyen psikolojik, kültürel ve sosyal faktörleri incelemekte ve bu faktörlerin şirketlerin pazarlama stratejilerine nasıl uyarlanabileceğini araştırmaktadır (Peter ve Olson, 2013). Tüketici davranışları, pazarlama stratejileri geliştirmek ve satışları artırmak isteyen şirketler için büyük önem taşımaktadır. Tüketici davranışlarının incelenmesi, farklı perspektiflerden ele alındığında daha kapsamlı bir anlayış sunmakta ve pazarlama profesyonelleri tüketici davranışları konusundaki çeşitli kaynaklardan yararlanarak daha etkili stratejiler oluşturmaktadır (Sirgy ve diğerleri, 2008).

2.4.2 Tüketici Davranış Modelleri

Tüketici, tüketici davranışlarının merkezinde yer alan anahtar bir unsur olarak ifade edilmektedir. Bu nedenle tüketicinin düşündüğü, hissettiği ve eyleme döktüğü her şeyin dikkatle analiz edilmesi gerekmektedir. Tüketici davranışları, bir ürün veya

hizmeti satın almadan önce gerçekleştirilen değerlendirmeleri, satın alınan ürün veya hizmetlerin nasıl kullanıldığını, kullanımdan sonraki tutumları ve davranışları içeren bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Kansız, 2016). Başka bir tanıma göre tüketici davranışları, bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak için ekonomik değeri olan ürünlerin ve hizmetlerin belirlenmesi, satın alınması, kullanılmasındaki eylemleri ve karar süreçlerini içermektedir. Tüketici davranışları yalnızca satın alma sürecini değil aynı zamanda satın alma öncesi ve sonrasında bireylerin eylemlerini ve kararlarını da kapsamaktadır. Tüketici davranışı, kişilerin satın alma sürecine ilişkin sergiledikleri eylemin özel bir yönünü temsil etmektedir (Aysuna, 2006).

Tüketici davranışları, pazarlama ve sosyal bilimler alanlarında temel bir öneme sahip olmaktadır. Tüketicilerin ürün ve hizmetleri nasıl değerlendirdikleri, satın alma kararlarını nasıl verdikleri ve satın alma sonrası deneyimlerinin nasıl şekillendirdikleri gibi konular, işletmelerin rekabet etmeleri ve pazarlama stratejilerini oluşturmaları için büyük bir önem arz etmektedir (Schiffman ve Kanuk, 2010). Ayrıca, tüketici davranışları alanı, tüketicilerin sosyal ve kültürel faktörlerin yanı sıra psikolojik etmenlerle nasıl etkilendiğini inceleyerek derinlemesine bir anlayış sunmaktadır. Bu konunun önemini vurgulamak için tüketici davranışları modelleri de incelenmektedir. Tüketici davranışları modelleri, tüketicilerin karar verme süreçlerini açıklamak için kullanılmakta ve işletmelere stratejik bir bakış açısı sunmaktadır (Solomon, 2019).

Tüketici davranışı modelleri genellikle üç ana grupta incelenmektedir. İlk grup modeller, tüketici davranışını etkileyen faktörleri, sadece tüketici davranışıyla sınırlı olmayan diğer değişkenleri de içermekte ve sosyo-ekonomik faktörlerin davranışla ilişkisini açıklarken psikolojik etmenleri de ele almaktadır. İkinci grup modeller ise tüketici davranış sürecinin tamamını ele almakta ve genellikle tüketici davranışını tanımlayan bir genel teoriyi içermektedir. İlk aşamada, modeli açıklayan genel teori tanımlanırken, ikinci aşamada bu teorinin tüketici davranışının özgün durumlarına nasıl uygulandığı incelenmektedir. Son grup modeller yalnızca tüketici davranışının sonucuna odaklanılmaktadır. Bu modeller, tüketici davranışının yapısını, tarzını incelemeye yönelik bir yaklaşım sunmakta ve tüketicinin satın alma kararlarını nasıl motive ettiğini araştırmaktadır (Papatya, 2005).

Erdoğan (2009) yaptığı çalışmada, tüketici davranış modelleri altı başlıkta ele alınmıştır. İlk model olan Nicosia Modeli, tüketici davranışlarını dört temel alana

ayırarak firma girdileri, tüketici özellikleri, değerlendirme süreci ve satın alma kararları arasındaki ilişkileri vurgulamaktadır. Model, tüketici davranışının duygusal güdülerle başladığını, ürünlerin karşılaştırılması ve deneyimlerin satın alma kararını etkilediğini öne sürmektedir. İkinci olarak Howard ve Sheth Modeli, girdi değişkenleri, çıktı değişkenleri, varsayılan öğeler ve dış değişkenler olmak üzere dört önemli öğeyi içermektedir. Bu model, pazarlama ve sosyal değişkenleri içeren girdi değişkenlerini tanımlayarak tüketici davranışını çıktı değişkenleriyle ilişkilendirir. Üçüncü olarak, Marshall'ın Ekonomik Modeli, tüketicilerin ihtiyaçlarının nasıl oluştuğunu ve değiştiğini ele almaktadır. Model fiyat, gelir ve hammadde fiyatlarının tüketici davranışını nasıl etkilediğini açıklamaktadır. Dördüncüsü Engel, Kollat ve Blackwell (EKB) Modeli, bir karar süreci olarak tüketici davranışını tanımlamaktadır. Bu modelde, tüketicinin çevresinden gelen uyarıcıları algılaması, problemin tanımlanması, alternatiflerin araştırılması, değerlendirilmesi ve sonuçta satın alma kararı verilmesi aşamaları bulunmaktadır. Beşinci olarak, Veblen'in Sosyo-Psikolojik Modeli, tüketicinin toplumsal çevresinin ve alt kültürlerin standartlarına uyma eğilimini vurgulamaktadır. Bu model, tüketimin gösteriş amaçlı olduğunu ve grup üyeliğinin tüketici davranışını belirlediğini iddia etmektedir. Altıncı olarak, psikolojik modeller, Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi, Pavlov'un koşullu refleks öğrenme modeli ve Freud'un psikoanalitik modelini içermektedir. Bu modeller, insan davranışlarını psikolojik faktörlere dayandırarak tüketici davranışlarını açıklamaktadır. Bu modeller tüketici davranışını farklı açılardan ele almakta ve tüketici davranışının karmaşıklığını anlamamıza yardımcı olmaktadır.

2.4.3 Tüketici Davranışlarını Etkileyen Faktörler

Tüketici davranışında çeşitli süreçler bulunmaktadır. İlk olarak tüketici hangi ürünü tüketmek istediğine karar verdiği görülmekte ve sonrasında bu ürünün özelliklerine bakarak bir kıyaslama yapmaktadır. Ürünü seçtikten sonra tüketici, mevcut bütçesini etmekte ve ürünlerin fiyatlarını analiz edip özelliklerini karşılaştırmaktadır. Bu süreçlerin yanı sıra tüketicinin ürünü seçmesinde rol oynayan başka faktörlerde mevcuttur. Bu faktörler; kültürel faktörler, sosyal faktörler, kişisel faktörler, psikolojik faktörler ve sosyal faktörler olarak gruplandırılmaktadır. Her grubun kendi içinde alt başlıkları yer almaktadır (Gajjar, 2013; Ramya ve Ali, 2016).

1. Kültürel faktörler: Tüketicinin ait olduğu kültür, alt kültür ve sosyal sınıf gibi etkenleri içermektedir.
2. Sosyal faktörler: Tüketicinin referans grupları, aile, roller ve durumu (statü) gibi dışsal etkenlerle ilişkili olarak tüketici davranışını etkilemektedir.
3. Kişisel faktörler: Yaş, meslek, ekonomik durum, yaşam tarzı ve kişilik gibi tüketiciye özgü faktörler bu grupta yer almaktadır.
4. Psikolojik faktörler: Motivasyon, algı, inançlar ve tutumlar gibi içsel psikolojik etkenler tüketici davranışını etkilemektedir.
5. Sosyal faktörler: Bu başlık altında referans grupları, toplumsal rol ve sosyal statü gibi dışsal faktörler yeniden vurgulandığı görülmektedir.

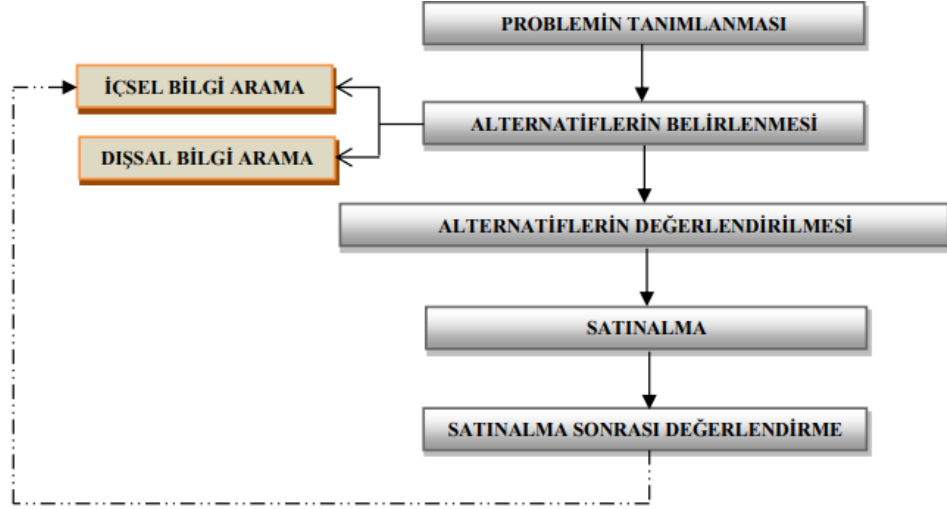
Gülay Şahin ve Akballı'nın (2009) yaptığı araştırmaya göre, tüketici davranışını etkileyen faktörler sosyal, kültürel, demografik, durumsal ve psikolojik başlıkları altında gruplandırılmaktadır. Tüketici davranışını etkileyen faktörlere bakıldığında daha iyi analiz etmek adına beş sorunun yanıtları aranmaktadır. Bu sorular şunlardır: Bulunduğu pazar hangisidir ve bulunduğu pazardaki gücü nedir? Ne satın alıyorlar ve neden satın alıyorlar? Satın alma işlemine kimler dahil oluyor? Nasıl satın alırlar ve ne zaman satın alırlar? Nereden satın alıyorlar? Bu soruların yanıtları, tüketici davranışını daha ayrıntılı bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktadır (Ramya ve Ali, 2016).

2.4.4. Tüketici Satın Alma Süreci

Bir ürün için satın alma kararı, büyük ölçüde tüketici davranışlarından etkilenmektedir. Satın alma kararı, ürün ve hizmetlerin özelliklerine bağlı olarak sürecini etkilemektedir. Ürün ya da hizmet tüketicinin istek ve ihtiyaçlarını karşılayabildiği zaman satın alma eylemi gerçekleşmektedir. Satın alma sürecinde en önemli etkenlerden biri, tüketicinin satın alma davranışını anlamaya çalışmaktır. Çünkü bu süreçte tüketiciler dinamik bir yapıdadır ve daima değişim göstermektedir (Ferawati, 2019).

Satın alma karar süreci incelendiğinde bazı tüketicilerin yakın çevrelerinden etkilendiği, bazılarının ise firma reklamlarının etkisi altında olduğu görülmektedir. Bazı tüketiciler ise satın alma kararına kendileri araştırarak yaparak karar verdiği görülmektedir. Bu sürecin sonunda tüketiciler ürünü ya satın almakta ya da satın almaktan vazgeçmektedir. Tüketicilerin satın alma davranışı incelendiğinde problemi tanımladıklarını, içsel ve dışsal bilgi arama ihtiyacı duydukları, alternatiflerin araştırılıp

değerlendirdikleri, satın almada karar verme sürecine girdikleri ve satın alma sormasındaki davranışlarını değerlendirdikleri görülmektedir (Yılmaz, 2018).

Şekil 1. Tüketici satın alma kararı sürecindeki basamaklar (Yılmaz, 2018).

Tüketici satın alma karar sürecinin ilk aşaması, ihtiyacın fark edilmesi veya problemin tanımlanmasıyla başlamaktadır. Tüketici öncelikle bir ihtiyacı olduğunu algılamakta ve bu problemi çözmeye odaklanmaktadır. Bu süreçte, içsel ve dışsal uyaranlarla tüketici ihtiyacına yönelik tetiklenmektedir. Tüketici ihtiyacına karşı bilgi aramakta ve satın alabileceği ürünler üzerinde araştırmalar yapmaktadır. Günümüz tüketiciler için bilgi aramanın, tüketici satın alma karar sürecindeki en önemli aşama olduğu vurgulanmaktadır. Tüketici bu aşamadan sonra alternatifleri değerlendirirken marka, fiyat, miktar, renk ve satın alınacağı yer gibi unsurları göz önünde bulundurarak araştırmaktadır. Tüketici alternatifleri değerlendirirken satın almak için gerekli olan fiyat, kalite ve ürün özellikleri gibi kriterlerini belirleyip uygulamakta sonrasında alternatiflere karar vermektedir (Baş, Okutan ve Altunışık, 2015). Tüketici alternatiflerin performansını değerlendirmekte ve tüketicinin belirlediği strateji doğrultusunda satın alma gerçekleşmektedir. Satın alma sonrasında ise ürünü değerlendirilip tüketicinin elde ettiği deneyimler, satın alma karar süreçlerinde etkili olduğu kadar bu deneyimlerini sosyal medyada üzerinden yayımlayarak satın alma sonrası süreçte de kullandıkları görülmektedir (Akyıldız, 2020).

Bölüm 3

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın deseni, çalışma grubu, araştırmanın hipotezleri, verilerin toplanması, veri analizi, geçerlik ve güvenilirliği bölümleri yer almaktadır.

3.1 Araştırma Deseni

Bu araştırmada, kısmen keşfedici kısmen tanımlayıcı araştırmadır. Kısmen keşfedici ve kısmen tanımlayıcı araştırma türü, araştırma sürecinde hem keşfedici hem de tanımlayıcı yöntemler kullanılmaktadır. Bu tür araştırmalar, belirli bir konuyu daha geniş bir anlayışını açığa çıkarmak için esnek bir yapıya sahip olan keşfedici yöntemle başlamakta ardından detaylı bilgi elde etmek için yapılandırılmış tanımlayıcı yöntemle devam etmektedir.

Keşfedici araştırma, genellikle yeni bir konu hakkında bilgi toplama ve hipotez geliştirme amacıyla kullanılmaktadır. Keşfedici araştırmalar, literatürde yeterince incelenmemiş veya bilinmeyen konulara dair genel bir anlayış sağlamak için başlangıç niteliğinde ele aldığı açığa çıkmaktadır. Creswell'e göre (2013), keşfedici araştırmalar esnek bir yapıya sahip ve genellikle nitel veri toplama yöntemlerini içermektedir. Keşfedici araştırmanın esnek yapısı, araştırmanın soruları ve yöntemlerinin araştırma süreci boyunca değişebileceği anlamına gelmektedir.

Tanımlayıcı araştırma incelendiğinde ise belirli bir konunun detaylı bir şekilde incelenmesi ve betimlenmesi gerekmektedir. Tanımlayıcı araştırma, genellikle “ne”, “kim”, “ne zaman” ve “nerede” gibi soruları yanıtlayıp araştırılan olgu hakkında ayrıntılı bilgi sunmaktadır. Tanımlayıcı araştırmayı, yapılandırılmış veri toplama yöntemleriyle, genellikle nicel verileri kullanarak detaylı bir şekilde incelenmesi ve aktarılması olarak tanımlanmaktadır. Bu tür araştırma, özellikle geniş veri setlerinin analizi yoluyla belirli değişkenlerin tanımlanmasında etkili rol oynamaktadır (Bryman, 2006).

Kısmen keşfedici ve kısmen tanımlayıcı araştırma, araştırma sürecinde hem esnekliği hem de yapılandırılmış çalışmayı bir araya getirmektedir. Başlangıçta, keşfedici yöntemlerle araştırmanın kapsamı ve odak noktaları belirlenmektedir. Bu

aşamada genellikle odak grup görüşmeleri, derinlemesine mülakatlar gibi nitel yöntemler kullanılmakta sonrasında ise tanımlayıcı yöntemlerle elde edilen bilgiler yapılandırılarak detaylandırılmaktadır (Creswell, 2013). Bu aşamada anketler, gözlemler gibi nicel veri toplama yöntemleri kullanılmaktadır (Bryman, 2006).

Keşfedici ve tanımlayıcı araştırmalar genellikle karma yöntemler kullanarak gerçekleştirilir. Karma yöntemler, nitel ve nicel veri toplama ve analiz tekniklerini bir araya getirerek daha kapsamlı bir anlayış sunmayı hedeflemektedir. McLeod (2019), karma yöntemlerin bir araştırmanın başlangıcında genel bilgi toplamak için keşfedici nitel yöntemler kullanıp ardından bu bilgileri doğrulamak ve detaylandırmak için tanımlayıcı nicel yöntemler kullanarak uygulanabileceğini belirtmektedir. Bu araştırmada bu nedenle önce 34 katılımcıya açık uçlu bir anket sorusu sorulmuş ardından elde edilen bilgiler ışığında 24 adet kapalı uçlu anket sorusu hazırlanmış ve 545 kişiye iletilmiştir.

Bu araştırmada, keşfedici korelasyon araştırması yapılmıştır. Korelasyon araştırması iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılmaktadır (Kadıoğlu Ateş ve Mazi, 2017). Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında etkili olan unsurları incelemek amacıyla hazırlanan bu çalışmada, korelasyonel araştırma modellerinden biri olan keşfedici korelasyon modeli uygulanmıştır. Bu modelde, çeşitli değişkenler arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması ve bu ilişkinin düzeyini belirlemek için faydalanılmaktadır (Karadağ, 2022).

3.2 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın ana kütlesi, Türkiye’de bulunan 0-6 yaş aralığında çocuğu olan ebeveynler olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemi, basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bunun sebebi evrenin büyük olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle zaman ve maliyet açısından avantajlı olduğu için bu örneklem seçilmiştir (Baltacı, 2018).

Araştırmada ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında etkili olan unsurların bulunması için 0-6 yaş aralığındaki ebeveynlere ön anket sorusu hazırlanmıştır. Bu anket sorusu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde demografik bilgiler yer alırken ikinci bölümde açık uçlu bir soru yöneltilmiştir. Ankete 34 ebeveyn katılım sağlamıştır.

Bu araştırmadaki ön anket uygulaması yapılırken katılımcı seçiminde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme, araştırmanın kolaylıkla ulaşabileceği ve gönüllü olarak katılmaya istekli olan bireylerin seçilmesiyle gerçekleştirilen bir örnekleme yöntemidir. Bu yöntem, özellikle zaman ve maliyet kısıtlamalarının olduğu durumlarda sıkça tercih edilmektedir (Özkurt, Küçükibiş ve Eskiler, 2022).

Kolayda örnekleme yöntemi, araştırmanın belirli bir grup veya topluluk içinden katılımcı seçmesini sağlayarak geniş bir kitleye ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Bu yöntemde genellikle sosyal medya, e-posta ve online anket platformları gibi araçlar kullanılarak katılımcılara ulaşılmaktadır. Sosyal medya gruplarında anket linki paylaşmak veya e-posta yoluyla anket davetleri göndermek bu yöntemin uygulanma şekillerine örnek olarak gösterilmektedir (Etikan, Musa ve Alkassim, 2016).

Bu çalışmada, kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak sosyal medya platformları üzerinden anket linki paylaşılmış ve gönüllü katılımcılar araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara araştırmanın amacı, kapsamı ve gizlilik ilkeleri hakkında bilgi verilmiş ve onayları alınarak veri toplama süreci gerçekleştirilmiştir.

Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 3'te özetlenmiştir. Katılımcıların cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çocuğunun cinsiyeti ve çocuğunun yaş bilgisi ele alınmıştır.

Tablo 3

Ön Anket Katılımcılarının Demografik ve Sosyoekonomik Özellikleri

Değişken	Kategori	Sayı	Yüzdelik (%)
Cinsiyet	Kadın	28	82.4%
	Erkek	6	17.6%
	Toplam	34	%100
Yaş	20-29	2	5.9%
	30-39	12	35.3%
	40-49	8	23.5%
	50-59	0	0%
	60-69	0	0%
	70-79	0	0%
	Toplam	34	100.0%
Öğrenim Durumu	İlkokul	0	0%

	Ortaokul	0	0%
	Lise	8	23.5%
	Ön Lisans	3	8.8%
	Lisans	20	58.8%
	Yüksek Lisans	3	8.8%
	Doktora	0	0
	Toplam	34	100%
Sosyoekonomik Düzey	Alt Düzey	3	8.8%
	Orta Düzey	28	82.4%
	Üst Düzey	3	8.8%
	Toplam	34	100.0%
Çocuğun Cinsiyeti	Kadın	20	58.82%
	Erkek	14	41.18%
	Toplam	34	100.0%
Çocuğun Yaşı	0	0	0%
	1	1	5.3%
	2	3	15.8%
	3	0	0.0%
	4	1	5.3%
	5	10	52.6%
	6	4	21.1%
	Toplam	34	100.0%

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğu kadın olduğu (%82.4) erkek katılımcı oranının ise %17.6' olduğu açığa çıkmıştır. Bu durum, araştırmanın kadın ağırlıklı bir katılımcı kitlesine sahip olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında %5.9'u 20-29 yaş aralığında, %35.3'ü 30-39 yaş aralığında, %23.5'i 40-49 yaş aralığında, %0'ı 50-59 yaş aralığındadır. 60-69 ve 70 yaş üzeri katılımcı bulunmamaktadır. Bu veriler, katılımcıların çoğunlukla 30-39 yaş aralığında yoğunlaştığını göstermektedir.

Katılımcıların eğitim seviyeleri incelendiğinde %23.5'i lise, %8.8'i ön lisans, %58.8'i lisans ve %8.8'i yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu lisans mezunu olup ilkokul ve ortaokul mezunu kimse bulunmamaktadır.

Katılımcıların sosyoekonomik düzey dağılımına bakıldığında %8.8'i alt düzey, %82.4'ü orta düzey ve %8.8'i üst düzeydedir. Bu veriler, katılımcıların çoğunluğunun orta sosyoekonomik düzeyde yer aldığını göstermektedir. Katılımcıların sosyoekonomik durumu gruplandırılırken alt düzey gelir grubu 17.000-25.000 TL

arasında olduğu, orta düzey gelir grubunun 25.001-55.000 TL arasında olduğu ve üst düzey gelir grubunun ise 55.001 TL ve üzeri olduğu açıklanmıştır.

Katılımcıların çocuklarının cinsiyet dağılımı incelendiğinde, %58.82'si kız, %41.18'i erkektir. Bu durum, kız çocuklarının biraz daha fazla olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların çocuklarının yaş dağılımına bakıldığında %5.3'ü 1 yaşında, %15.8'i 2 yaşında, %0'ı 3 yaşında, %5.3'ü 4 yaşında, %52.6'sı 5 yaşında ve %21.1'i 6 yaşındadır. En büyük yaş grubu 5 yaşında olup, bunu 6 yaş ve 2 yaş grupları takip etmektedir.

Sonuç olarak katılımcı kitlesi ağırlıklı olarak kadınlardan, 30-39 yaş aralığındaki kişilerden, lisans mezunlarından ve orta sosyoekonomik düzeydeki kişilerden oluşmaktadır. Çocukların yaş dağılımında ise 5 yaş grubu en büyük grubu oluşturmakta ve kız çocuklarının sayısı biraz daha fazladır. Bu araştırma için katılımcıların demografik ve sosyoekonomik özellikleri araştırmaya dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Ön ankette 34 ebeveyne ‘Okul öncesi eğitim materyali satın alırken satın alma kararınızda hangi unsurlar yer almaktadır?’ soru cümlesi yöneltilmiştir ve ebeveynlerin en az 10 unsur yazmaları istenmiştir.

Tablo 4

Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Materyali Satın Alma Kararlarında Etkili Olan Unsurlar

Okul öncesi eğitim materyali satın alırken satın alma kararınızda hangi unsurlar yer almaktadır?	Sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi Çocuğun yaşına uygun olması Basit ve sade olması Anlaşılır olması Eğlenceli olması Dikkat ve ilgi çekici olması Eğitici ve öğretici olması İkinci bir dili destekliyor olması Ulaşılabilir fiyatlı olması Uzman tarafından onaylı olması, Ayrımcılığa karşı olması, Pozitif disiplinli olması İşlevsel olması

Kaliteli olması
Sürdürülebilir olması
Markasının olması
Yaratıcı olması
İçerik ve donanımının nitelikli olması
Çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması
Etkileşimli olması
Çok yönlü olması
Referans sahibi olması
Satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması
Promosyon veriliyor olması

Ön anket sonrası 34 katılımcıdan alınan yanıtlara Tablo 4’de yer verilmiştir. Elde edilen sonuçlarda ortaya çıkan bağımsız değişkenler; okul öncesi eğitim materyalinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi, ulaşılabilir fiyatlı olması, çocuğun yaşına uygun olması, basit ve sade olması, anlaşılır olması, eğlenceli olması, dikkat ve ilgi çekici olması, eğitici ve öğretici olması, ikinci bir dili destekliyor olması, uzman tarafından onaylı olması, ayrımcılığa karşı olması, pozitif disiplinli olması, işlevsel olması, kaliteli olması, sürdürülebilir olması, markasının olması, yaratıcı olması, içerik ve donanımının nitelikli olması, çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması, etkileşimli olması, çok yönlü olması, referans sahibi olması, satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması, promosyon veriliyor olması gibi unsurlar ortaya çıkmıştır.

3.3 Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma kapsamında kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, araştırmacının kolaylıkla erişebildiği katılımcıları örnekleme sürecinde belirlemesine izin vermektedir. Çalışma kapsamında, 0-6 yaş aralığında çocuğu olan katılımcılar arasından rastgele seçim yapılmıştır. Toplamda 34 katılımcı araştırma sürecine dahil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak tek bir açık uçlu anket sorusu kullanılmıştır. Açık uçlu bir soru kullanılmasının temel nedeni ise katılımcıların düşüncelerini, deneyimlerini ve duygularını serbestçe ifade etmelerine olanak tanımadır. Bu yöntem, katılımcıların daha derinlemesine ve detaylı yanıtlar vermesine imkân sağlamaktadır. Veri analizi süreci, katılımcıların verdiği yanıtların nitel içeriğinin sistematik olarak incelenmesini içermiştir. Açık uçlu sorudan elde edilen veriler, nitel içerik analizi

yöntemiyle kodlanmış ve kategorilere ayrılmıştır. Bu kategoriler, benzer temaları veya desenleri içeren yanıtları gruplandırmak amacıyla oluşturulmuştur. Veri analizi sürecinin ardından elde edilen verilerden 24 adet hipotez ortaya çıkmıştır. Bu hipotezler, katılımcıların yanıtlarında gözlemlenen belirli desenler, eğilimler ve temalar üzerine kurulmuştur. Hipotezler, araştırma sorularına ve çalışmanın amacına yönelik olarak formüle edilmiştir.

Bu araştırma kapsamında yer alan unsurlar, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarını etkileyen faktörler doğrultusunda aşağıda belirtilen hipotezleri içermektedir.

H1: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesinin etkisi vardır.

H2: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin ulaşılabilir fiyatı olmasının etkisi vardır.

H3: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin çocuğun yaşına uygun olmasının etkisi vardır.

H4: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin basit ve sade olmasının etkisi vardır.

H5: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin anlaşılır olmasının etkisi vardır.

H6: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin eğlenceli olmasının etkisi vardır.

H7: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin dikkat ve ilgi çekici olmasının etkisi vardır.

H8: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin eğitici ve öğretici olmasının etkisi vardır.

H9: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin ikinci bir dili destekliyor olmasının etkisi vardır.

H10: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin uzman tarafından onaylı olmasının etkisi vardır.

H11: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin ayrımcılığa karşı olmasının etkisi vardır.

H12: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin pozitif disiplinli olmasının etkisi vardır.

H13: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin işlevsel olmasının etkisi vardır.

H14: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin kaliteli olmasının etkisi vardır.

H15: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin sürdürülebilir olmasının etkisi vardır.

H16: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin markası olmasının etkisi vardır.

H17: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin yaratıcı olmasının etkisi vardır.

H18: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin içerik ve donanımının nitelikli olmasının etkisi vardır.

H19: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olmasının etkisi vardır.

H20: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin etkileşimli olmasının etkisi vardır.

H21: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin çok yönlü olmasının etkisi vardır.

H22: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin referans sahibi olmasının etkisi vardır.

H23: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olmasının etkisi vardır.

H24: Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin yanında promosyon veriliyor olmasının etkisi vardır.

3.4 Verilerin Toplanması

Literatürdeki bilgiler ışığında araştırmanın amacına uygun bir tane açık uçlu soru oluşturulmuştur. Bu soru 34 katılımcıya çevrimiçi anket olarak sunulmuş ardından görüşleri alınmıştır. Elde edilen bulgular ışığında nihai anket soruları oluşturulmuş ve uzman görüşüne sunulmuştur. Pilot uygulama sonrasında tekrar düzenleme yapılmış nihai çevrimiçi anket soruları katılımcılara sunulmuştur.

Bu araştırmada, nicel araştırmalarda en çok kullanılan anket veri toplama aracı kullanılmıştır. Anket soruları Ek 1’de verilmiştir. Anket formu, geniş kitlelere ulaşmak amacıyla “Google Forms” anket sistemi üzerinde çevrimiçi olarak hazırlanmıştır. Çevrimiçi anket verilerinin toplanması 6 Mart 2024 – 26 Mart 2024 tarihleri arasında 545 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu anket sorunlarının birinci bölümde demografik bilgiler olan cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, aylık net geliri, mesleği, yaşadığı ili, çocuğunun cinsiyeti ve yaşı sorulmuş, ikinci bölümünde ise 24 sorudan oluşan bir anket çalışması yapılmıştır. Anket soruları göre 0-6 yaş aralığında çocuğu olan ebeveynler tarafından gönüllü bir şekilde cevaplandırılmıştır. Araştırma verileri ebeveynlere online olarak WhatsApp, LinkedIn ve Instagram gibi sosyal medya aracılığı ile gönderilerek online anket yöntemi ile elde edilmiştir.

3.5 Veri Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde istatistiksel yöntem olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Hipotezlerin test edilmesi amacıyla bağımsız örnekler t-testi ve korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik analizi için Cronbach Alfa hesaplanmıştır.

3.6 Geçerlik ve Güvenirlik

Bu araştırmaya katılımcılar gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Ön ankette katılımcılara açık uçlu tek bir soru sorulup 10 adet unsur yazmaları istenmiştir. Yazılan unsurlara yorum katmadan verinin doğasına sadık kalınarak aktarılmıştır. Sonrasında

hepsi bir araya getirilip detaylıca incelenmiş ve uzman görüşüne sunularak pilot çalışma yapılmıştır. Son halini alan anket soruları çevrimiçi ortamda katılımcılara uygulanmıştır. Araştırmada katılımcıların ismi ve kişisel bilgileri gizli tutulmuş anket sorularının samimi bir şekilde yanıtlanması sağlanmıştır. Araştırmanın gerçekleştirilmesi amacı ile kullanılan anket formundaki ölçek ifadelerinin güvenilirliklerinin test edilmesinde Cronbach's Alpha hesaplanmıştır.

Tablo 5

Cronbach's Alpha Analizi Sonucu

Ölçüm	Değer	Madde Sayısı
Cronbach's Alpha	.736	24
Standartlaştırılmış Maddelere Dayalı Cronbach's Alpha	.725	24

Standartlaştırılmış maddelere dayalı Cronbach's Alpha değeri 0.725, maddeler standartlaştırıldığında iç tutarlılığın yine kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Standartlaştırılmış değer, tüm maddelerin aynı metrikte olması durumunda güvenilirliğin benzer olduğunu ortaya koymaktadır. Ölçek toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Madde sayısının fazla olması genellikle Cronbach's Alpha değerinin yüksek olmasına katkıda bulunabilir. Bu nedenle, madde sayısının 24 olması ölçeğin yeterli kapsamda olduğunu ve güvenilirlik analizi için uygun bir örneklem büyüklüğü sağladığını göstermektedir.

Sonuç olarak yapılan Cronbach's Alpha analizi, ölçeğin iç tutarlılığının kabul edilebilir düzeyde olduğunu ve ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Hem standart hem de standartlaştırılmış maddeler üzerinden yapılan analizlerde güvenilirlik değerleri yüksek bulunmuştur. Bu da ölçeğin tutarlı ve güvenilir sonuçlar verdiği açığa çıkmıştır.

Bölüm 4

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, örneklem grubuna ait demografik bilgiler açıklanmış ve araştırmanın alt problemlerinin yanıtlanması için elde edilen veriler uygun istatistiksel yöntemle analiz edilip sunulmuş ve bu bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir.

4.1 Katılımcıların Demografik Dağılımları

Katılımcıların demografik ve sosyoekonomik özellikleri Tablo 6’da özetlenmiştir. Katılımcıların cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, aylık net geliri, çocuğunun cinsiyeti ve çocuğunun yaş bilgisi ele alınmıştır.

Tablo 6

Katılımcıların Demografik ve Sosyoekonomik Özellikleri

Değişken	Kategori	Sayı	Yüzdelik (%)
Cinsiyet	Kadın	496	91.0%
	Erkek	49	9.0%
	Toplam	545	100.0%
Yaş	20-29	82	15.1%
	30-39	402	73.9%
	40-49	58	10.7%
	50-59	2	0.4%
	60-69	0	0.0%
	70-79	0	0.0%
	Toplam	544	100.0%
Öğrenim Durumu	İlkokul	1	0.2%
	Ortaokul	3	0.6%
	Lise	34	6.2%
	Ön Lisans	38	7.0%
	Lisans	358	65.7%
	Yüksek Lisans	91	16.7%
	Doktora	20	3.7%
	Toplam	545	100.0%
Aylık Net Geliri	17.000-25.000 TL	116	21.4%
	25.001-40.000 TL	189	34.8%
	40.001-55.000 TL	141	26.0%
	55.001-70.000 TL	46	8.5%

	70.000 TL ve üzeri	51	9.4%
	Toplam	543	100.0%
Çocuğun Cinsiyeti	Kadın	255	47.0%
	Erkek	288	53.0%
	Toplam	543	100.0%
Çocuğun Yaşı	0	43	7.9%
	1	67	12.3%
	2	84	15.5%
	3	93	17.1%
	4	122	22.5%
	5	134	24.7%
	6	0	0.0%
	Toplam	543	100.0%

Katılımcıların %91,0'ı kadın (496 kişi) ve %9.0'ı erkek (49 kişi) olup, toplamda 545 kişi katılmıştır. Yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %15.1'i 20-29 yaş aralığında (82 kişi), %73.9'u 30-39 yaş aralığında (402 kişi), %10.7'si 40-49 yaş aralığında (58 kişi) ve %0.4'ü 50-59 yaş aralığında (2 kişi) olduğu görülmektedir. 60-69 ve 70-79 yaş aralıklarında katılımcı bulunmamaktadır.

Katılımcıların öğrenim durumu incelendiğinde, %0.2'si ilkokul mezunu (1 kişi), %0.6'sı ortaokul mezunu (3 kişi), %6.2'si lise mezunu (34 kişi), %7.0'ı ön lisans mezunu (38 kişi), %65.7'si lisans mezunu (358 kişi), %16.7'si yüksek lisans mezunu (91 kişi) ve %3.7'si doktora mezunudur (20 kişi).

Katılımcıların aylık net gelir dağılımı incelendiğinde, %21.4'ü 17,000-25,000 TL aralığında (116 kişi), %34.8'i 25,000-40,000 TL aralığında (189 kişi), %26.0'sı 40,000-55,000 TL aralığında (141 kişi), %8.5'i 55,000-70,000 TL aralığında (46 kişi) ve %9.4'ü 70,000 TL ve üzeri (51 kişi) gelir elde etmektedir.

Çocuğun cinsiyeti dağılımı incelendiğinde, %47.0'ı kız (255 çocuk) ve %53.0'ı erkek (288 çocuk) olmak üzere toplamda 543 çocuk bulunmaktadır. Çocuğun yaşı dağılımı incelendiğinde, %7.9'u 0 yaşında (43 çocuk), %12.3'ü 1 yaşında (67 çocuk), %15.5'i 2 yaşında (84 çocuk), %17.1'i 3 yaşında (93 çocuk), %22.5'i 4 yaşında (122 çocuk) ve %24.7'si 5 yaşında (134 çocuk) olduğu, 6 yaş grubunda ise çocuk bulunmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak araştırmaya katılan grubun büyük çoğunluğunun kadın, 30-39 yaş aralığında ve lisans mezunu olduğunu göstermektedir. En büyük gelir grubunun

25,000-40,000 TL aralığında olduğu, çocukların yaş dağılımında ise 4 ve 5 yaş gruplarında yer aldığı açığa çıkmıştır.

4.2 Katılımcıların Okul Öncesi Eğitim Materyali Satın Alma Unsurları

Katılımcıların okul öncesi eğitim materyalleri satın alma kararlarını etkileyen unsurları değerlendirmeleri istenmiştir. Çevrimiçi ortamda sunulan anketin yanıtları SPSS veri girişi yapılırken evet ve hayır olarak işaretlenmiştir. Katılımcılar verdiği yanıtlar Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 7

Katılımcıların Okul Öncesi Eğitim Materyali Satın Alma Unsurları

Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Materyali Satın Alma Kararlarında Etkili Olan Unsurlar	Yanıt	Sayı	Yüzdelik (%)
Okul öncesi eğitim materyalinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi	Evet	539	98.9%
	Hayır	6	1.1%
Okul öncesi eğitim materyalinin ulaşılabilir fiyatlı olması	Evet	521	95.6%
	Hayır	24	4.4%
Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun yaşına uygun olması	Evet	448	82.2%
	Hayır	97	17.8%
Okul öncesi eğitim materyalinin basit, sade olması	Evet	487	89.4%
	Hayır	58	10.6%
Okul öncesi eğitim materyalinin anlaşılır olması	Evet	541	99.3%
	Hayır	4	0.7%
Okul öncesi eğitim materyalinin eğlenceli olması	Evet	485	89.0%
	Hayır	60	11.0%
Okul öncesi eğitim materyalinin dikkat ve ilgi çekici olması	Evet	521	95.6%
	Hayır	24	4.4%
Okul öncesi eğitim materyalinin eğitici ve öğretici olması	Evet	540	99.1%
	Hayır	5	0.9%
Okul öncesi eğitim materyalinin ikinci bir dili destekliyor olması	Evet	300	55.0%
	Hayır	245	45.0%
Okul öncesi eğitim materyalinin uzman tarafından onaylı olması	Evet	487	89.4%
	Hayır	58	10.6%
Okul öncesi eğitim materyalinin ayrımcılığa karşı olması	Evet	505	92.7%
	Hayır	40	7.3%
Okul öncesi eğitim materyalinin pozitif disiplinli olması	Evet	482	88.8%
	Hayır	63	11.6%
Okul öncesi eğitim materyalinin işlevsel olması	Evet	487	89.4%
	Hayır	58	10.6%
Okul öncesi eğitim materyalinin kaliteli olması	Evet	97	17.8%
	Hayır	448	82.2%

Okul öncesi eğitim materyalinin sürdürülebilir olması	Evet	515	94.5%
	Hayır	30	5.5%
Okul öncesi eğitim materyalinin markasının olması	Evet	535	98.2%
	Hayır	10	1.8%
Okul öncesi eğitim materyalinin yaratıcı olması	Evet	541	99.3%
	Hayır	4	0.7%
Okul öncesi eğitim materyalinin içerik ve donanımının nitelikli olması	Evet	505	92.7%
	Hayır	40	7.3%
Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması	Evet	485	89.0%
	Hayır	60	11.0%
Okul öncesi eğitim materyalinin etkileşimli olması	Evet	277	50.8%
	Hayır	268	49.2%
Okul öncesi eğitim materyalinin çok yönlü olması	Evet	411	75.4%
	Hayır	134	24.6%
Okul öncesi eğitim materyalinin referans sahibi olması	Evet	58	10.6%
	Hayır	487	89.4%
Okul öncesi eğitim materyalinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması	Evet	323	59.3%
	Hayır	222	40.7%
Okul öncesi eğitim materyalinin yanında promosyon veriliyor olması	Evet	435	79.8%
	Hayır	110	20.2%

Katılımcıların verdikleri yanıtlar Tablo 7’de yer almaktadır. Değerlendirmeler incelendiğinde; Katılımcıların %98.9’u (539 kişi), okul öncesi eğitim materyallerinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi gerektiğini belirtirken, %1.1’i (6 kişi) buna katılmamaktadır.

Katılımcıların %95.6’sı (521 kişi), eğitim materyallerinin ulaşılabilir fiyatlı olması gerektiğini düşünürken, %4.4’ü (24 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %82.2’si (448 kişi), eğitim materyallerinin çocuğun yaşına uygun olması gerektiğini belirtirken, %17.8’i (97 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %89.4’ü (487 kişi), eğitim materyallerinin basit ve sade olması gerektiğini düşünürken, %10.6’sı (58 kişi) buna katılmamaktadır.

%99.3’ü (541 kişi), materyallerin anlaşılır olması gerektiğini belirtirken, %0.7’si (4 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %89’u (485 kişi), eğitim materyallerinin eğlenceli olması gerektiğini düşünürken, %11’i (60 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %95.6'sı (521 kişi), materyallerin dikkat ve ilgi çekici olması gerektiğini belirtirken, %4.4'ü (24 kişi) buna katılmamaktadır.

Katılımcıların %99.1 (540 kişi), eğitim materyallerinin eğitici ve öğretici olması gerektiğini düşünürken, %0.9'u (5 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %55.0'ı (300 kişi), eğitim materyallerinin ikinci bir dili destekliyor olması gerektiğini belirtirken, %45.0'ı (245 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %89.4'ü (487 kişi), materyallerin uzmanlar tarafından onaylanmış olması gerektiğini düşünürken, %10.6'ı (58 kişi) buna katılmamaktadır.

Katılımcıların %92.7'si (505 kişi), eğitim materyallerinin ayrımcılığa karşı olması gerektiğini belirtirken, %7.3'ü (40 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %88.8'i (482 kişi), materyallerin pozitif disiplinli olması gerektiğini düşünürken, %11.6'sı (63 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %89.4'ü (487 kişi), eğitim materyallerinin işlevsel olması gerektiğini belirtirken, %10.6'sı (58 kişi) buna katılmamaktadır.

Katılımcıların %17.8'i (97 kişi), materyallerin kaliteli olması gerektiğini düşünürken, %82.2'si (448 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %94.5'i (515 kişi), eğitim materyallerinin sürdürülebilir olması gerektiğini belirtirken, %5.5'i (30 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %98.2'i (535 kişi), materyallerin bir markaya sahip olması gerektiğini düşünürken, %1.8'i (10 kişi) buna katılmamaktadır.

Katılımcıların %99.3'ü (541 kişi), eğitim materyallerinin yaratıcı olması gerektiğini belirtirken, %0.7'si (4 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %92.7'si (505 kişi), materyallerin içerik ve donanımının nitelikli olması gerektiğini düşünürken, %7.23'ü (40 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %89.0'ı (485 kişi), eğitim materyallerinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması gerektiğini belirtirken, %11.0'ı (60 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %50.8'u (277 kişi), materyallerin etkileşimli olması gerektiğini düşünürken, %49.2'si (268 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %75.4'i (411 kişi), eğitim materyallerinin çok yönlü olması gerektiğini belirtirken, %24.6'sı (134 kişi) buna katılmamaktadır.

Katılımcıların %10.6'sı (58 kişi), materyallerin referans sahibi olması gerektiğini düşünürken, %89.4'ü (487 kişi) bu görüşte değildir.

Katılımcıların %59.3'ü (323 kişi), eğitim materyallerinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması gerektiğini belirtirken, %40.7'si (222 kişi) bu görüşe katılmamaktadır.

Katılımcıların %79.8'i (435 kişi), materyallerin yanında promosyon verilmesi gerektiğini düşünürken, %20.2'si (110 kişi) bu görüşte değildir.

Elde edilen bulgular, okul öncesi eğitim materyallerinin belirli kriterlere uygunluğunun büyük bir çoğunluk tarafından önemli görüldüğünü göstermektedir. Ek olarak okul öncesi eğitim materyalinin yaratıcı olmasını katılımcıların %99.3'ü önemserken eğitici öğretici olmasını %99.1'i önemsemektedir. Ayrıca katılımcılar okul öncesi eğitim materyalinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesine ve eğitim materyalinin markasının olmasına da önem vermektedir.

Okul öncesi eğitim materyalinin referans sahibi olmasını katılımcıların %10.6'sı önemserken okul öncesi eğitim materyalinin kaliteli olmasını katılımcıların %17.8'i dikkate almaktadır. Literatür taraması yapıldığında benzer bir bulguya rastlanmamıştır. Bu sebeple elde edilen bu bulgunun okul öncesi eğitimi alan yazını için önemli bir bulgu olduğu söylenebilir.

4.3 Korelasyon Analizi Sonuçları

Katılımcıların verdiği yanıtlar korelasyon analizi yapılarak tablolastırılmıştır. Tablo 8'in içinde ilk 6 soru yer almaktadır.

Tablo 8

Pearson Kolerasyon Katsayısı Sonuçları

		Okul öncesi eğitim materyalinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi	Okul Öncesi eğitim materyalinin ulaşılabilir fiyatlı olması	Okul Öncesi eğitim materyalinin çocuğun yaşına uygun olması	Okul öncesi eğitim materyalinin basit, sade olması	Okul öncesi eğitim materyalinin anlaşılır olması	Okul öncesi eğitim materyalinin eğlenceli olması
Okul öncesi eğitim materyalinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1	-.021	-.013	.038	-.011	.022
Okul öncesi eğitim materyalinin ulaşılabilir fiyatlı olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.021	1	-.018	.126**	.117**	.035
Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun yaşına uygun olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.013	-.018	1	.159**	.197**	.167**
Okul öncesi eğitim materyalinin basit, sade olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.038	.126**	.159**	1	.150**	.083
Okul öncesi eğitim materyalinin anlaşılır olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.011	.117**	.197**	.150**	1	.217**
Okul öncesi eğitim materyalinin eğlenceli olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.022	.035	.167**	.083	.217**	1

Tablo 8, okul öncesi eğitim materyallerinin çeşitli özellikleri arasındaki korelasyonları göstermektedir. Pearson korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi ölçer ve -1 ile 1 arasında bir değer alır. Pozitif bir değer, iki değişken arasında pozitif bir ilişki olduğunu, negatif bir değer ise negatif bir ilişki olduğunu gösterir. 0'a yakın bir değer, iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadığını gösterir. Sig. (2-tailed) değeri, bu ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirtirken, 0.01 veya daha küçük bir değerde korelasyonun %99 güvenle anlamlı olduğu kabul edilir.

Okul öncesi eğitim materyalinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi unsuru ile diğer değişkenler arasından istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Sig. değerleri 0.05'ten büyük). Okul öncesi eğitim materyalinin ulaşılabilir fiyatlı olması ile "Basit, sade olması" ($r = 0.126$, $p < 0.01$) ve "Anlaşılır olması" ($r = 0.117$, $p < 0.01$) değişkenleri arasında istatistiksel açıdan pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Bu bulguya göre katılımcıların eğitim materyalinin ulaşılabilir fiyatlı olması beklentisi arttıkça basit ve sade olması ve anlaşılır olması beklentisi de artmaktadır. Eğitim materyalinin diğer değişkenlerle olan korelasyonları anlamlı değildir.

Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun yaşına uygun olması ile "Basit, sade olması" ($r = 0.159$, $p < 0.01$), "Anlaşılır olması" ($r = 0.197$, $p < 0.01$), "Çocuğun yaşına uygun olması" ($r = 0.159$, $p < 0.01$) ve "Eğlenceli olması" değişkenleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki ($r = 0.167$, $p < 0.01$) bulunmaktadır. Bu bulguya göre okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun yaşına uygun olması beklentisi azaldıkça materyalin anlaşılır olması, basit ve sade olması, çocuğun yaşına uygun ve eğlenceli olması beklentisi de azalmaktadır.

Okul öncesi eğitim materyalinin anlaşılır olması ile yukarıda belirtilen değişkenlere ek olarak "Eğlenceli olması" değişkeni arasında da pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.217$, $p < 0.01$) bulunmaktadır. Bu bulguya göre okul öncesi eğitim materyalinin anlaşılır olması beklentisi arttıkça eğlenceli olması beklentisi de artmaktadır.

Özetle okul öncesi eğitim materyallerinin "Sağlık kriterlerine uygunluk" özelliği ile diğer özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ancak "Ulaşılabilir fiyatlı olması", "basit ve sade olması" ve "anlaşılır olması" ile anlamlı pozitif ilişkiler bulunmaktadır. "Çocuğun yaşına uygunluk", "basit ve sade olması", "anlaşılır olması" ve "eğlenceli olması" arasında pozitif anlamlı ilişkiler vardır. "Eğlenceli olması" ile en yüksek pozitif korelasyon "anlaşılır olması" ile ($r = 0.217$) bulunmaktadır. Bu sonuçlar okul öncesi eğitim materyallerinin çeşitli özelliklerinin birbiriyle bağlantılı olduğunu ve özellikle anlaşılır, yaşa uygun ve eğlenceli materyallerin önemini vurgulamaktadır. Tablo 9 'un içinde 5 soru yer almaktadır.

Tablo 9

Pearson Kolerasyon Katsayısı Sonuçları

		Okul öncesi eğitim materyalinin dikkat ve ilgi çekici olması	Okul öncesi eğitim materyalinin eğitici ve öğretici olması	Okul öncesi eğitim materyalinin ikinci bir dili destekliyor olması	Okul öncesi eğitim materyalinin uzman tarafından onaylı olması	Okul öncesi eğitim materyalinin ayrımcılığa karşı olması
Okul öncesi eğitim materyalinin dikkat ve ilgi çekici olması	Pearson	1	.140**	.058	.033	.044
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)		.001	.178	.441	.303
	N	545	545	545	545	545
Okul öncesi eğitim materyalinin eğitici ve öğretici olması	Pearson	.140**	1	.208**	.160**	.085*
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)	.001		.000	.000	.048
	N	545	545	545	545	545
Okul öncesi eğitim materyalinin ikinci bir dili destekliyor olması	Pearson	.058	.208**	1	.242**	.092*
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)	.178	.000		.000	.032
	N	545	545	545	545	545
Okul öncesi eğitim materyalinin	Pearson	.033	.160**	.242**	1	.258**
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)	.441	.000	.000		.000

uzman	N	545	545	545	545	545
tarafından						
onaylı						
olması						
Okul öncesi	Pearson	.044	.085*	.092*	.258**	1
eğitim	Correlation					
materyalinin	Sig. (2-tailed)	.303	.048	.032	.000	
ayrımcılığa	N	545	545	545	545	545
karşı olması						
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).						
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).						

Tablo 8’ de okul öncesi eğitim materyalinin dikkat ve ilgi çekici olması: "Eğitici ve öğretici olması" ile pozitif ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.140$, $p < 0.01$) vardır. Diğer değişkenlerle anlamlı bir ilişki yoktur ($p > 0.05$).

Okul öncesi eğitim materyalinin eğitici ve öğretici olması ile "Dikkat ve ilgi çekici olması" ($r = 0.140$, $p < 0.01$), "İkinci bir dili destekliyor olması" ($r = 0.208$, $p < 0.01$), "Uzman tarafından onaylı olması" ($r = 0.160$, $p < 0.01$) ve "Ayrımcılığa karşı olması" ($r = 0.085$, $p < 0.05$) arasında istatistiksel açıda anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulguya göre okul öncesi eğitim materyalinin eğitici ve öğretici olması beklentisi arttıkça dikkat ve ilgi çekici olması, uzman onaylı olması, ikinci bir dili destekliyor olması ve ayrımcılığa karşı olması beklentisi de artmaktadır.

Okul öncesi eğitim materyalinin ikinci bir dili destekliyor olması ile "Uzman tarafından onaylı olması" ($r = 0.242$, $p < 0.01$) ve "Ayrımcılığa karşı olması" ($r = 0.092$, $p < 0.05$) arasında istatistiksel açıda anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu bulguya göre okul öncesi eğitim materyalinin ikinci bir dili destekliyor olması beklentisi arttıkça uzman onaylı olması ve ayrımcılığa karşı olması beklentileri de artmaktadır.

Özetle, okul öncesi eğitim materyallerinin "uzman tarafından onaylı olması" ile "ayrımcılığa karşı olması" arasında en yüksek pozitif korelasyon ($r = 0.258$) bulunmaktadır. Bu sonuçlar, okul öncesi eğitim materyallerinin dikkat çekici ve eğitici olmasının yanı sıra, ikinci bir dili destekleme, uzman onayı ve ayrımcılığa karşı olma gibi niteliklerin birbiriyle bağlantılı olduğunu ve bu özelliklerin birlikte önemli olduğunu göstermektedir. Tablo 10’un içinde 5 soru yer almaktadır.

Tablo 10

Pearson Kolerasyon Katsayısı Sonuçları

		Okul öncesi eğitim materyalinin pozitif disiplinli olması	Okul öncesi eğitim materyalinin işlevsel olması	Okul öncesi eğitim materyalinin kaliteli olması	Okul öncesi eğitim materyalinin sürdürülebilir olması	Okul öncesi eğitim materyalinin markasının olması
Okul öncesi eğitim materyalinin pozitif disiplinli olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1	.120**	.036	.003	.012
Okul öncesi eğitim materyalinin işlevsel olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.120**	1	.023	.175**	.200**
Okul öncesi eğitim materyalinin kaliteli olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.036	.023	1	.048	.057
Okul öncesi eğitim materyalinin sürdürülebilir olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.003	.175**	.048	1	.305**
Okul öncesi eğitim materyalinin markasının olması	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.012	.200**	.057	.305**	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 10'da okul öncesi eğitim materyalinin pozitif disiplinli olması ile "İşlevsel olması" ($r = 0.120$, $p < 0.01$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve olumlu bir ilişki olmakla birlikte diğer değişkenlerle anlamlı bir ilişki yoktur ($p > 0.05$). Okul öncesi eğitim materyalinin işlevsel olması ile ise "Sürdürülebilir olması" ($r = 0.175$, $p < 0.01$) ve "Markasının olması" arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.200$, $p < 0.01$) vardır. Diğer yandan okul öncesi eğitim materyalinin kaliteli olmasının diğer hiçbir değişkenle anlamlı bir korelasyonu yoktur ($p > 0.05$).

Okul öncesi eğitim materyalinin sürdürülebilir olması ile "İşlevsel olması" ile ($r = 0.175, p < 0.01$) ve "Markasının olması" arasında pozitif yönlü ve istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki ($r = 0.305, p < 0.01$) olmakla birlikte okul öncesi eğitim materyalinin markasının olması ile "Sürdürülebilir olması" arasında pozitif yönlü ve istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki ($r = 0.305, p < 0.01$) vardır.

Özetle bu bulgulara göre okul öncesi eğitim materyallerinin işlevselliğinin, sürdürülebilirliğinin ve markalaşmasının önemli olduğu ve bu özelliklerin birbiriyle bağlantılı olduğu söylenebilir. Tablo 11'in içinde 4 soru yer almaktadır.

Tablo 11.

Pearson Kolerasyon Katsayısı Sonuçları

		Okul öncesi eğitim materyalinin yaratıcı olması			
		Okul öncesi eğitim materyalinin yaratıcı olması	Okul öncesi eğitim materyalinin içerik ve donanımının nitelikli olması	Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması	Okul öncesi eğitim materyalinin etkileşimli olması
Okul öncesi eğitim materyalinin yaratıcı olması	Pearson Correlation	1	.143**	.244**	.045
	Sig. (2-tailed)		.001	.000	.299
	N	545	545	545	545
Okul öncesi eğitim materyalinin içerik ve donanımının nitelikli olması	Pearson Correlation	.143**	1	.266**	.084
	Sig. (2-tailed)	.001		.000	.050
	N	545	545	545	545
Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması	Pearson Correlation	.244**	.266**	1	.230**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000
	N	545	545	545	545
Okul öncesi eğitim materyalinin etkileşimli olması	Pearson Correlation	.045	.084	.230**	1
	Sig. (2-tailed)	.299	.050	.000	
	N	545	545	545	545

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 11' de okul öncesi eğitim materyalinin yaratıcı olması ile "İçerik ve donanımının nitelikli olması" ($r = 0.143, p < 0.01$), "Çocuğun gelişim alanlarını

destekliyor olması" ($r = 0.244$, $p < 0.01$) arasında pozitif yönlü ve istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki varken "Etkileşimli olması" ile arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p > 0.05$). Okul öncesi eğitim materyalinin içerik ve donanımının nitelikli olması ile "Çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması" ($r = 0.266$, $p < 0.01$) ve "Etkileşimli olması" arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.084$, $p < 0.05$) vardır. Ek olarak, Okul öncesi eğitim materyalinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması ile "İçerik ve donanımının nitelikli olması" ($r = 0.266$, $p < 0.01$) ve "Etkileşimli olması" arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.230$, $p < 0.01$) vardır.

Özetle bu bulgular okul öncesi eğitim materyallerinin yaratıcı, nitelikli içerik ve donanım sunmasının ve çocuğun gelişim alanlarını desteklemesinin önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca, çocuğun gelişim alanlarını destekleyen materyallerin genellikle etkileşimli olmasının beklendiği gözlemlenmiştir. Bu özelliklerin birlikte önemli olduğu ve birbirini desteklediği görülmektedir. Tablo 12'nin içinde 4 soru yer almaktadır.

Tablo 12

Pearson Kolerasyon Katsayısı Sonuçları

		Okul öncesi eğitim materyalinin			
		Okul öncesi eğitim materyalinin çok yönlü olması	Okul öncesi eğitim materyalinin referans sahibi olması	Okul öncesi eğitim materyalinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması	Okul öncesi eğitim materyalinin yanında promosyon veriliyor olması
Okul öncesi eğitim materyalinin çok yönlü olması	Pearson Correlation	1	.084	.221**	.254**
	Sig. (2-tailed)		.051	.000	.000
	N	542	542	540	541
Okul öncesi eğitim materyalinin referans sahibi olması	Pearson Correlation	.084	1	.176**	.040
	Sig. (2-tailed)	.051		.000	.346
	N	542	545	542	544
Okul öncesi eğitim materyalinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması	Pearson Correlation	.221**	.176**	1	.388**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000
	N	540	542	542	541
Okul öncesi eğitim materyalinin yanında promosyon veriliyor olması	Pearson Correlation	.254**	.040	.388**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.346	.000	
	N	541	544	541	544

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 12’de okul öncesi eğitim materyalinin çok yönlü olması ile "Satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması" ($r = 0.221$, $p < 0.01$), "Yanında promosyon veriliyor olması" ($r = 0.254$, $p < 0.01$) arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki varken "Referans sahibi olması" arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki yoktur ($p > 0.05$). kul öncesi eğitim materyalinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması ile "Çok yönlü olması" ($r = 0.221$, $p < 0.01$), "Referans sahibi olması" ($r = 0.176$, $p < 0.01$) ve "Yanında promosyon veriliyor olması" arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.388$, $p < 0.01$) vardır.

Özetle bu bulgular eğitim materyallerinin çok yönlü olmasının ve promosyon sunuyor olmasının, satış sonrası destek ile pozitif ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle, satış sonrası destek ve promosyonun birbiriyle yüksek derecede ilişkili olduğu görülmektedir, bu da tüketici memnuniyeti ve bağlılığı için önemli bir faktör olabilir. Referans sahibi olmanın diğer değişkenlerle anlamlı bir ilişkisi olmaması, bu özelliğin diğer faktörlerden bağımsız olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Tablo 13

Hipotez Sonuç Tablosu

Hipotez	Hipotez İçeriği	Sonuç
No		
H1	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesinin etkisi vardır.	KABUL
H2	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin çocuğun yaşına uygun olmasının etkisi vardır.	KABUL
H3	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin basit ve sade olmasının etkisi vardır.	KABUL
H4	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin anlaşılır olmasının etkisi vardır.	KABUL
H5	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin eğlenceli olmasının etkisi vardır.	KABUL
H6	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin dikkat ve ilgi çekici olmasının etkisi vardır.	KABUL
H7	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin ikinci bir dili destekliyor olmasının etkisi vardır.	RED

H8	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin eğitici ve öğretici olmasının etkisi vardır.	KABUL
H9	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin ulaşılabilir fiyatlı olmasının etkisi vardır.	KABUL
H10	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin uzman tarafından onaylı olmasının etkisi vardır.	KABUL
H11	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin ayrımcılığa karşı olmasının etkisi vardır.	KABUL
H12	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında, okul öncesi eğitim materyallerinin pozitif disiplinli olmasının etkisi vardır.	KABUL
H13	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin işlevsel olmasının etkisi vardır.	KABUL
H14	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin markası olmasının etkisi vardır.	KABUL
H15	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin kaliteli olmasının etkisi vardır.	RED
H16	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin sürdürülebilir olmasının etkisi vardır.	KABUL
H17	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin içerik ve donanımının nitelikli olmasının etkisi vardır.	KABUL
H18	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin yaratıcı olmasının etkisi vardır.	KABUL
H19	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olmasının etkisi vardır.	KABUL
H20	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin etkileşimli olmasının etkisi vardır.	RED
H21	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin çok yönlü olmasının etkisi vardır.	KABUL
H22	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin referans sahibi olmasının etkisi vardır.	RED
H23	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin satış sonrası tüketiciyi destekliyor olmasının etkisi vardır.	KABUL
H24	Ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında okul öncesi eğitim materyallerinin promosyon veriliyor olmasının etkisi vardır.	KABUL

Tablo 13'te yer alan 24 hipotezden 4 tanesi reddedilmiştir. En önemli bulgular arasında, katılımcıların okul öncesi eğitim materyali satın alırken kaliteli olmasına (%82,2) ve referans sahibi olmasına (%89,4) önem vermediği açığa çıkmıştır. Bu bulgular, ebeveynlerin eğitim materyallerini değerlendirirken daha çok sağlık kriterleri, çocuğun yaşına uygunluk ve eğitsel değeri gibi unsurlara odaklandığını göstermektedir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgular ışığında ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Okul öncesi dönemde çocukların çevreleri ve çevrede bulunan materyaller gelişimleri için büyük bir önem taşımaktadır. Çocukların bireysel farklılıkları olduğu unutulmamalıdır (Er, 2016). Çocuklar zamanlarının büyük bir kısmını aileleriyle birlikte geçirmekte ve aileler çocuklarının potansiyelini ortaya koymalarında büyük bir rol oynamaktadır (Aşkar, 2021).

Araştırmada, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında etkili olan unsurlar incelenmiştir. Analizler sonucunda ebeveynlerin satın alma kararlarını etkileyen unsurlar şu şekilde belirlenmiştir.

- Sağlık kriterlerine uygun bir şekilde üretilmesi,
- Ulaşılabilir fiyatlı olması,
- Çocuğun yaşına uygun olması,
- Basit ve sade olması,
- Anlaşılır olması,
- Eğlenceli olması,
- Dikkat ve ilgi çekici olması,
- Eğitici ve öğretici olması,
- İkinci bir dili destekliyor olması,
- Uzman tarafından onaylı olması,
- Ayrımcılığa karşı olması,
- Pozitif disiplinli olması,
- İşlevsel olması,
- Kaliteli olması,
- Sürdürülebilir olması,
- Markasının olması,
- Yaratıcı olması,
- İçerik ve donanımının nitelikli olması,
- Çocuğun gelişim alanlarını destekliyor olması,

- Etkileşimli olması,
- Çok yönlü olması,
- Referans sahibi olması,
- Satış sonrası tüketiciyi destekliyor olması,
- Promosyon verilmesidir.

Katılımcıların açık uçlu ankette verdiği cevaplara göre en önde çıkan unsurlar, 34 katılımcı sağlık kriterlerine uygun üretimi, ulaşılabilir fiyatı ve çocuğun yaşına uygunluğu vurgulamıştır.

Ön ankete katılan 34 katılımcının ve ankete katılan 545 katılımcının demografik ve sosyoekonomik özellikleri karşılaştırıldığında katılımcıların cinsiyetinin her iki ankette de kadın çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, eğitim materyali satın alma kararlarının genellikle anneler tarafından alındığını ortaya koymaktadır. Annelerin bu süreçte daha aktif rol almasının birkaç nedeni olabilir. Çocuğun eğitime yönelik ilgi ve katılımın anneler tarafından gerçekleştirildiği ve genellikle çocuklarının eğitim süreçlerine daha fazla dahil olup onların gelişimlerini yakından takip ettikleri söylenebilir. Bu nedenle, eğitim materyali satın alma kararı da çoğunlukla anneler tarafından alınmaktadır. Ebeveyn rollerine bakacak olursak geleneksel olarak anneler, özellikle okul öncesi dönemde, çocukların eğitim ve gelişim süreçlerinde daha fazla rol üstlenmektedirler. Bu, annelerin eğitim materyali seçiminde daha etkili olmasını sağlamaktadır. Anneler, çocukları için en iyi eğitim materyallerini seçmek adına daha fazla araştırma yapabilir ve bilgi edinebilir. Bu da onların karar verme süreçlerinde daha aktif olmalarını sağlamaktadır.

Her iki ankette de kadın katılımcıların çoğunlukta olması, okul öncesi ebeveynlerin eğitim materyali satın alma kararlarının büyük ölçüde anneler tarafından verildiğini göstermektedir. Bu, eğitim materyali üreticileri ve satıcıları için pazarlama stratejilerinde annelere yönelik özel yaklaşımlar geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Annelerin ihtiyaçları, tercihleri ve beklentileri doğrultusunda ürünlerin tanıtımı ve sunumu yapılmalıdır.

34 katılımcının %5.9'u 20-29 yaş aralığında, %35.3'ü 30-39 yaş aralığında, %23.5'i 40-49 yaş aralığında ve %0'ı 50-59 yaş aralığındadır. 60-69 ve 70 yaş üzeri katılımcı yoktur. 545 katılımcının %15.1'i 20-29 yaş aralığında, %73.9'u 30-39 yaş aralığında,

%10.7'si 40-49 yaş aralığında ve %0.4'ü 50-59 yaş aralığındadır. 60-69 ve 70-79 yaş aralığında katılımcı yoktur. Her iki ankette de çoğunluk 30-39 yaş aralığındadır.

Her iki ankette de katılımcıların çoğunluğunun 30-39 yaş aralığında olması, bu yaş grubunun okul öncesi çocukları olan ebeveynler arasında en yaygın yaş grubu olduğunu göstermektedir. Bu durumda aktif ebeveynlik dönemi 30-39 yaş aralığında olduğu kabul edilebilir. Bu yaş grubundaki bireyler genellikle okul öncesi çağında çocuklara sahip olmakta ve bu nedenle çocuklarının eğitime daha fazla odaklanmaktadır. Bu yaş grubu, kariyerlerinde belirli bir seviyeye ulaşmış ve aile kurmuş bireylerden oluşur. Hem kariyer hem de çocukların eğitim ihtiyaçlarını dengelemek, bu yaş grubundaki ebeveynlerin önceliklerinden biri olarak görülmektedir. Bu durumda onların eğitim materyalleri konusunda daha fazla karar alıcı olmalarını sağlamaktadır. 30-39 yaş aralığındaki ebeveynler, genellikle eğitim ve gelişim konusunda daha bilinçli ve bilgi sahibidir. Çocuklarının eğitime yönelik materyaller hakkında araştırma yapma ve bu materyalleri seçme konusunda daha etkin olabilir. 30-39 yaş aralığındaki bireyler, genellikle ekonomik olarak daha güçlü bir konumda olabilir ve bu durumda çocukların eğitim materyallerine yatırım yapmalarına teşvik edebilir.

Her iki ankette de 30-39 yaş aralığındaki katılımcıların çoğunlukta olması, bu yaş grubunun okul öncesi eğitim materyali satın alma kararlarında önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Eğitim materyalleri üreticileri ve satıcıları, bu yaş grubundaki ebeveynlerin ihtiyaç ve beklentilerine yönelik ürünler ve pazarlama stratejileri geliştirmelidir. Bu yaş grubunun aktif ebeveynlik döneminde olması, ekonomik gücü, bilgi ve farkındalığı, onların karar alma süreçlerinde daha etkin olmalarını sağlamaktadır.

34 katılımcının %23.5'i lise, %8.8'i ön lisans, %58.8'i lisans ve %8.8'i yüksek lisans mezunudur. 545 katılımcının %0.2'si ilkokul, %0.6'sı ortaokul, %6.2'si lise, %7.0'ı ön lisans, %65.7'si lisans, %16.7'si yüksek lisans ve %3.7'si doktora mezunudur. Her iki ankette de lisans mezunları çoğunlukta olup, 545 katılımcının olduğu ankette eğitim seviyesi daha çeşitlidir ve yüksek lisans ile doktora mezunlarının oranı daha yüksektir.

Her iki ankette de lisans mezunları çoğunlukta olup 545 katılımcının olduğu ankette eğitim seviyesi daha çeşitlidir. Özellikle yüksek lisans ve doktora mezunlarının oranı daha yüksektir. Bu durum, daha geniş katılımcı kitlesinin daha yüksek eğitim seviyelerine sahip olduğunu göstermektedir.

34 katılımcının %8.8'i alt düzey (17,000-25,000 TL), %82.4'ü orta düzey (25,001-55,000 TL) ve %8.8'i üst düzey (55,001 TL ve üzeri) gelir grubundadır. 545 katılımcının %21.4'ü 17,000-25,000 TL, %34.8'i 25,000-40,000 TL, %26.0'sı 40,000-55,000 TL, %8.5'i 55,000-70,000 TL ve %9.4'ü 70,000 TL ve üzeri gelir elde etmektedir. Her iki ankette de orta gelir grubu çoğunluktadır, ancak 545 katılımcının olduğu ankette gelir dağılımı daha geniş bir aralığa yayılmıştır. Bu durum, daha büyük bir katılımcı kitlesinin farklı gelir seviyelerinden geldiğini göstermektedir.

34 katılımcının çocuklarının %58.82'si kız ve %41.18'i erkektir. 545 katılımcının çocuklarının ise %47.0'si kız ve %53.0'si erkektir. İlk ankette kız çocukları biraz daha fazla iken, ikinci ankette erkek çocukları daha fazladır.

İlk ankette kız çocukları biraz daha fazla iken, ikinci ankette erkek çocukları daha fazladır. Bu durum, farklı örneklem büyüklüklerinin cinsiyet dağılımında farklılıklara yol açtığını göstermektedir.

34 katılımcının çocuklarının %5.3'ü 1 yaşında, %15.8'i 2 yaşında, %0'ı 3 yaşında, %5.3'ü 4 yaşında, %52.6'sı 5 yaşında ve %21.1'i 6 yaşındadır. 545 katılımcının çocuklarının %7.9'u 0 yaşında, %12.3'ü 1 yaşında, %15.5'i 2 yaşında, %17.1'i 3 yaşında, %22.5'i 4 yaşında ve %24.7'si 5 yaşındadır. 6 yaş grubunda çocuk bulunmamaktadır.

İlk ankette 5 yaş grubu en büyük grubu oluştururken, ikinci ankette 4 ve 5 yaş grupları en büyük gruplardır. Bu durum, iki farklı ankette çocukların yaş dağılımında belirgin farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak her iki ankette de katılımcı kitlesi ağırlıklı olarak kadınlardan, 30-39 yaş aralığındaki kişilerden ve lisans mezunlarından oluşmaktadır. Çocukların yaş dağılımında ise her iki ankette de 5 yaş grubu önemli bir yer tutmaktadır. 545 katılımcının olduğu ankette daha fazla çeşitlilik ve daha geniş bir gelir dağılımı gözlenmektedir.

Tablo 13'te yer alan 24 hipotezden 4 tanesi reddedilmiştir. Araştırmanın en önemli bulgularından biri, katılımcıların okul öncesi eğitim materyali satın alırken kaliteye (%82,2) ve referans sahibi olmaya (%89,4) önem vermediklerinin açığa çıkmasıdır. Bu bulgular, ebeveynlerin eğitim materyallerini değerlendirirken farklı kriterlere odaklandıklarını göstermektedir. Özellikle ebeveynlerin eğitim materyallerini değerlendirirken sağlık kriterleri, çocuğun yaşına uygunluk ve eğitsel değer gibi

unsurlara daha fazla önem verdikleri ortaya çıkmıştır. Bu durum, ebeveynlerin çocuklarının sağlığı ve gelişimi konusunda daha bilinçli olduklarını ve bu doğrultuda seçim yaptıklarını göstermektedir. Eğitsel değerin ön planda tutulması, ebeveynlerin çocuklarının öğrenme sürecine katkı sağlayacak materyalleri tercih ettiklerini göstermektedir.

Bu bulgular, eğitim materyali üreticileri ve satıcıları için önemli ipuçları sunmaktadır. Kalite ve referans sahibi olma gibi unsurların ebeveynler tarafından öncelikli olarak değerlendirilmemesi, üreticilerin ürünlerinin sağlık, yaşa uygunluk ve eğitsel değer gibi alanlarda öne çıkmasını sağlamaları gerektiğini göstermektedir. Böylelikle ebeveynlerin beklentilerine daha iyi yanıt verilmiş olur ve bu kriterlere odaklanılarak daha etkili pazarlama stratejileri geliştirilebilir.

Sonuç olarak, araştırma bulguları, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyallerini seçerken kalite ve referans sahibi olma yerine sağlık, yaş uygunluğu ve eğitsel değere odaklandıklarını göstermektedir. Bu durum, üreticilerin ve satıcıların ürünlerini bu kriterlere göre geliştirmeleri ve tanıtımları gerektiğine işaret etmektedir.

Araştırmanın sonucuna göre ebeveynler, okul öncesi eğitim materyali satın alırken materyalin yaratıcı, eğitici ve öğretici olmasına önem vermektedir. Sağlık kriterlerine uygunluk ve marka da önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Ancak, ebeveynler eğitim materyalinin referans sahibi olmasını ve kaliteli olmasını daha az önemsemektedir.

Bu sonuçlar literatürdeki benzer çalışmalarla uyumludur. Örneğin, Bolışık, Bal Yılmaz, Yavuz ve Tural Büyük (2020) çalışmasında, ebeveynlerin oyuncak seçiminde de benzer kriterlere dikkat ettiklerini ortaya koymuştur. Bu çalışma, ebeveynlerin oyuncakların yaratıcı ve eğitici olmasına önem verdiğini, sağlık kriterlerini göz önünde bulundurduğunu belirtmektedir. Aynı şekilde, Cıngı (2022) ve Yıldırım Hacıbrahimoğlu, Tanju Aslışen ve Darıca (2014) çalışmaları da ebeveynlerin oyuncak seçiminde eğitsel değer ve sağlık gibi unsurları ön planda tuttıklarını göstermektedir.

Cıngı'nın (2022) araştırması, ebeveynlerin oyuncak seçiminde eğitsel değerlerin rolünü araştırmıştır. Bulgular, ebeveynlerin eğitici oyuncakları tercih ettiklerini ve bu oyuncakların çocukların zihinsel gelişimine katkıda bulunmasını beklediklerini göstermektedir. Ebeveynler, oyuncakların sağlıklı ve güvenilir olmasına da dikkat etmekte, ancak markaya veya referansa daha az önem vermektedirler.

Yıldırım Hacıbrahimoglu, Tanju Aslışen, ve Darıca, A. (2014) bu çalışmada, ebeveynlerin oyuncak seçiminde eğitsel ve gelişimsel yaklaşımları incelemiştir. Sonuçlar, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine katkı sağlayacak, onların yeteneklerini ve becerilerini geliştirecek oyuncakları tercih ettiklerini ortaya koymaktadır. Ebeveynler, oyuncakların eğitsel değeri, güvenliği ve çocuğun yaşına uygunluğu gibi kriterlere önem vermekte, kalite ve referans gibi faktörlere ise daha az dikkat etmektedir.

Özkan ve Aydın'ın (2019) çalışmasında, okul öncesi eğitimde kullanılan eğitim materyallerinin ebeveyn tercihleri üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırma, ebeveynlerin eğitim materyallerini seçerken öncelikli olarak materyalin eğitici değerine, çocuğun gelişimine katkısına ve güvenliğine dikkat ettiklerini göstermektedir. Marka ve kalite gibi unsurlar daha az önemli bulunmuştur.

Kaya ve Demir'in (2018) araştırmasında, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali seçim kriterlerini incelemiştir. Bulgular, ebeveynlerin materyalin eğitsel içeriğine, sağlığa uygunluğuna ve çocuğun yaşına uygunluğuna önem verdiklerini ortaya koymaktadır. Ebeveynler, materyalin yaratıcı ve öğretici olmasını tercih etmekte, referans sahibi olmasına ve kaliteye daha az dikkat etmektedir.

Bu örnek çalışmalar, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali ve oyuncak seçiminde benzer kriterlere odaklandığını göstermektedir. Bu kriterler arasında eğitsel değer, sağlık ve güvenlik, yaratıcılık ve çocuğun yaşına uygunluk ön planda yer almakta, kalite ve referans sahibi olma gibi unsurlar ise daha az önemsenmektedir. Ebeveynlerin çocuklarının gelişimine katkı sağlayacak ve onların sağlığını koruyacak materyaller seçmeye özen gösterdiğini göstermektedir. Eğitsel değer, yaratıcı özelliklerin ve sağlık kriterlerine uygunluğun önemli bulunması, ebeveynlerin çocuklarının gelişim süreçlerine olan ilgisini ve bu süreçteki bilinç düzeylerini ortaya koymaktadır.

Eğitim materyali üreticileri ve satıcıları, bu bulguları dikkate alarak ürünlerini tasarlamalı ve pazarlamalıdır. Özellikle yaratıcı, eğitici ve öğretici özelliklere sahip, sağlık kriterlerine uygun ve güvenilir markalara ait materyallerin üretilmesi ve tanıtılması, ebeveynlerin beklentilerini karşılamada önemli rol oynayacaktır. Ayrıca, referans ve kalite gibi unsurların daha az önemli bulunması, bu alanlarda yapılacak

iyileştirmelerin ebeveyn tercihlerine doğrudan etkisi olmayabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, odak noktası ebeveynlerin öncelik verdiği kriterler olmalıdır.

Araştırma, okul öncesi eğitim materyallerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için aşağıdaki önerileri sunmaktadır:

Araştırma bulgularına ve literatürdeki benzer çalışmalara dayanarak okul öncesi eğitim materyali üreticilerine, satıcılarına ve eğitim politikası yapıcılarına yönelik çeşitli öneriler sunulabilir. Bu öneriler, ebeveynlerin eğitim materyali seçiminde dikkate aldığı kriterleri göz önünde bulundurarak hazırlanmıştır.

Eğitici ve Öğretici İçeriğin Önemi: Ebeveynler, eğitim materyali satın alırken eğitsel değere büyük önem vermektedir. Bu nedenle, üreticiler materyallerin eğitici ve öğretici içeriğini zenginleştirmelidir. Materyaller, çocukların zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır.

Yaratıcılığı Destekleyici Materyaller: Yaratıcılığı teşvik eden materyaller, ebeveynler tarafından tercih edilmektedir. Üreticiler, çocukların hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirecek materyaller geliştirmelidir. Örneğin, yapı blokları, sanatsal etkinlik setleri ve yaratıcı oyunlar gibi materyaller ön planda tutulmalıdır.

Sağlık ve Güvenlik Kriterlerine Uygunluk: Ebeveynlerin sağlık ve güvenlik konularında duyarlılığı göz önüne alınarak, eğitim materyallerinin sağlık kriterlerine uygunluğu sağlanmalıdır. Materyaller, zararlı kimyasallar içermemeli, dayanıklı ve güvenli olmalıdır. Üreticiler, bu kriterlere uygunluğu belgeleyen sertifikalar sunarak ebeveynlerin güvenini kazanabilir.

Yaş Uygun Materyaller: Eğitim materyallerinin çocuğun yaşına uygunluğu önemli bir seçim kriteridir. Üreticiler, farklı yaş gruplarının gelişim özelliklerini dikkate alarak materyaller tasarlamalıdır. Yaş gruplarına özel ürün kategorileri oluşturulabilir ve bu şekilde ebeveynlerin doğru materyali seçmeleri kolaylaştırılabilir.

Marka Güveni ve Tanıtım: Ebeveynler marka güvenine önem vermekte, ancak bu kriter diğerlerine göre daha az ön planda kalmaktadır. Üreticiler, markalarını güvenilir ve kaliteli ürünlerle ilişkilendirmeye çalışmalı ve bu doğrultuda tanıtım faaliyetlerine ağırlık vermelidir. Güvenilir marka imajı, uzun vadede ebeveyn tercihlerine olumlu yönde etki edecektir.

Materyal Çeşitliliği ve Erişilebilirlik: Çeşitli eğitici ve öğretici materyallerin erişilebilir olması, ebeveynlerin seçimlerini kolaylaştıracaktır. Üreticiler ve satıcılar, geniş bir ürün yelpazesi sunarak ebeveynlerin ihtiyaçlarına cevap vermelidir. Ayrıca, online platformlar üzerinden kolay erişim sağlanmalı ve detaylı ürün bilgileri paylaşılmalıdır.

Fiyatlandırma Stratejileri: Materyal seçiminde fiyat da önemli bir faktördür. Üreticiler, çeşitli bütçelere hitap edecek farklı fiyatlandırma stratejileri geliştirmelidir. Kaliteli ve eğitici materyallerin uygun fiyatlarla sunulması, daha geniş bir ebeveyn kitlesine ulaşmayı sağlayacaktır.

Ebeveyn Bilinçlendirme ve Eğitim Programları: Ebeveynlerin eğitim materyali seçiminde bilinçli kararlar verebilmeleri için, bilgilendirici ve eğitici programlar düzenlenmelidir. Eğitim seminerleri, online rehberler ve bilgilendirici videolar aracılığıyla ebeveynlere materyal seçiminde nelere dikkat etmeleri gerektiği anlatılabilir.

Geri Bildirim ve İyileştirme Süreçleri: Üreticiler, ebeveynlerden gelen geri bildirimleri dikkate alarak ürünlerini sürekli olarak iyileştirmelidir. Ebeveynlerin deneyim ve görüşlerine dayalı olarak materyallerin kalitesini ve işlevselliğini artırmak, müşteri memnuniyetini yükseltecektir.

Sürdürülebilir ve Çevre Dostu Materyaller: Günümüzde çevre bilinci artmakta ve ebeveynler sürdürülebilir ürünlere yönelmektedir. Üreticiler, çevre dostu malzemeler kullanarak sürdürülebilir materyaller geliştirmelidir. Bu tür ürünler hem çocukların sağlığına zarar vermemekte hem de çevreye duyarlı bir yaklaşım sergilemektedir.

Bu öneriler, ebeveynlerin okul öncesi eğitim materyali seçiminde dikkate aldığı kriterler doğrultusunda hazırlanmış olup, üreticilere ve satıcılara rehberlik etmektedir. Ebeveynlerin beklentilerini karşılayacak şekilde ürünler sunmak, çocukların gelişimine katkı sağlamak ve pazar payını artırmak açısından büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

17. Millî Eğitim Şûrası Ankara Ön Komisyon Çalışma Raporu, (2006). Ankara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü, 26-30 Haziran 2006, ankara.meb.gov.tr/birim_dosyalar/ankara_genel_birlestirme_rapor%20son.doc adresinden 14 Aralık 2006 tarihinde edinilmiştir.

Akdağ, M. (2016). Bilimsel Araştırmalarda Yöntem/ Method. <https://slideplayer.biz.tr/slide/8867883/> adresinden 10 Nisan 2024 tarihinde edinilmiştir.

Akkoyunlu, B., ve Yılmaz, M. (2005). Türetimci çoklu ortam öğrenme kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9-18.

Akyıldız, S. (2020). Sosyal Medyanın Tüketici Satın Alma Karar Sürecine Etkisi: Kozmetik Sektöründe Kuşaklar Arası Farklılıklar Üzerine Bir Araştırma. *Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı. (2023). Okul öncesi eğitim programında yer alan öğrenme merkezlerinde kullanılan eğitim materyalleri. Materyal Listeleri - AÇEV Okul Öncesi acevokuloncesi.org adresinden 20 Kasım 2023 tarihinde edinilmiştir.

Aaker, D. A. (1991). Managing brand equity: Capitalizing on the value of a brand name. *The Journal of Brand Management*, 1(1), 33-39.

Acuner, G. G. (1991). Norveç'te Okul Öncesi Eğitim. *Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

AÇEV. (2023). Okul öncesi eğitimde materyal kullanımının önemi. <https://www.acev.org.tr/egitim-programlari/okul-oncesi-egitim/> adresinden 10 Ocak 2024 tarihinde edinilmiştir.

Akgün, N. (2013). Fransa'da Okul Öncesi Eğitim ve Materyal Kullanımı. *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 58-68.

Atlı, H. (2013). Türkiye’de ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3).

Aşkar, N. (2021). Açık Havada Eğitim: Okul Öncesi Eğitim Programı Materyalleri Bağlamında Bir Değerlendirme. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 132–153.

Avcu, A. U. (2015). 0-2 yaş bebeği olan annelerin oyuncak tercihlerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 37-46.

Aysuna, C. (2006). Tüketici etnosentrizmi etkisini ölçmede CETSCALE ölçeği ve Türkiye uygulaması. *Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bala, A. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin materyal kullanımı ve üretimine ilişkin görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 15-34.

Bolışık, B., Bal Yılmaz, H., Yavuz, B., Tural Büyük, E. (2014). Yetişkinlerin Çocuklar İçin Oyuncak Seçimine Yönelik Davranışlarının İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(4), 976-990.

Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231-274.

Baltürk, A. (2022). Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitimde Somut Materyal Hazırlama ve Kullanma Durumları. *Yüksek Lisans Tezi*. Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Barnett, W. S. (1995). Long-term effects of early childhood programs on cognitive and school outcomes. *The Future of Children*, 5(3), 25-50.

Baş, Y., Okutan, S. & Altunışık, R. (2015). Tüketicilerin yenilikçilik eğilimlerini etkileyen davranışsal ve kişisel faktörlerin incelenmesi: Gıda alışverişleri üzerine bir uygulama. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(8), 60-82.

Bodrova, E., & Leong, D. J. (2005). *Tools of the Mind: The Vygotskian Approach to Early Childhood Education*. Pearson.

Brown, A. (2013). Environmental Adaptation and Survival in Organisms. *Journal of Biology*, 45(2), 112-125.

Bryman, A. (2006). Integrating quantitative and qualitative research: How is it done? *Qualitative Research*, 6(1), 97-113.

Büyüköztürk, Ş. (2004). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 6 yaş grubu çocukların öğrenme yaklaşımlarının incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 29(133), 14-25.

Charlesworth, R., & Lind, K. K. (2003). Material Selection: Characteristics of Educational Materials and the Selection Process. *Journal of Educational Materials*, 29(3), 215-230.

Çingı, Y. (2022). Tematik Çocuk Televizyon Kanallarında Yer Alan Oyuncak Reklamlarının Ebeveynlerin Satın Alma Davranışındaki Rolü. *Erciyes Akademi*, 36(2), 574-592.

Creswell, J. W. (2014). Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches (4th ed.). English Language Teaching.

Çalışır, A. Y. (2020). Ergen ve Yetişkinlerde Sosyal Medya Kullanımı ile Tüketici Davranışları Arasındaki İlişki. *Yüksek Lisans Tezi*. Nişantaşı Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Çelik, A., & Gündoğdu, K. (2007). Türkiye’de okul öncesi eğitim materyali kullanımı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14).

Çubukçu, Z. (2012). *Eğitim Nedir?* İstanbul: Remzi Kitabevi.

Derman, M.T. ve Başal, H.A. (2010). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretimde Niceliksel ve Niteliksel Gelişmeler, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (11), 560-569.

Demirel, Ö. (2012). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi.

Durualp, E. & Aral, N. (2018). Çocukların İnce ve Kaba Motor Gelişimlerine Oyun Etkinliklerinin Etkisinin İncelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (1), 243-258.

Etikan, I., Musa, S. A., & Alkassim, R. S. (2016). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American Journal of Theoretical and Applied Statistics*, 5(1), 1-4.

Ekinci, A. & Bozan, S. (2019). Zorunlu okul öncesi eğitime geçiş ile ilgili anasınıfı ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (2), 482-500.

Ekinci Vural, D., & Kocabaş, A. (2016). Okul Öncesi Eğitim ve Aile Katılımı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59).

Er, S. (2016). Okul öncesi dönemde anne babaların etkileşimli hikâye kitabı okumalarının önemi. *Başkent University Journal of Education*, 3(2), 156-160.

Erdem, A. R. (2014). İtalya'da Okul Öncesi Eğitim ve Materyal Kullanımı. *Avrupa Ülkeleri'nde Okul Öncesi Eğitim Çalışmaları*, 156-172.

Erdoğan, S., Parpucu, N., & Boz, M. (2017). Sayı ve İşlemlerle İlgili Eğitim Materyallerinin Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Matematik Becerisine Etkisi. *İlköğretim Online*, 16(4), 1777-1791.

Erdoğan, U (2009). Tüketici Davranış Modellerinin Tüketici Pazarları için Tasarlanan Ürünlere Etkisi, *Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.

Epstein, A. S., & Schweinhart, L. J. (2011). The High/Scope Perry Preschool Program. In W. H. Shonkoff & P. J. Meisels (Eds.), *Handbook of Early Childhood Intervention* (2nd ed., pp. 97-116). Cambridge University Press.

Gajjar, N. B. (2013). Factors affecting consumer behavior. *International Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 1(2), 10–15.

Gelen, İ. (2019). Avusturya'da Okul Öncesi Eğitim Programları ve Uygulamaları. *Avusturya'da Eğitim ve Öğretimde Yenilikler Konferansı Bildirileri*, 54-63.

Gül, L., & Gülbahar, Y. (2009). *Eğitim materyali geliştirme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Gülbahar, Y., Özen, A., Saban, A., Atik Kara, D., Kürüm, D., Güven, M., Sevindik, T., ve Küçükoglu, A (2013). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. İstanbul: Anı Yayıncılık.

Gülay Şahin, B., & Akballı, E. E. (2019). Tüketici Davranışlarını Etkileyen Faktörler ve Yöntem Analizi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 43-85.

Gülen, A. (2021). Okul Öncesi Eğitim ve Çocuk Gelişimi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 17(2), 145-158.

Gürbüz, F. (2018). *Eğitim Nedir?* Ankara: Pegem Akademi.

Hacıalıoğlu, A. & Sağlam, M. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde Tüketici Davranışları ve E-Ticaretteki Değişimler. *Medya ve Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 3 (1), 16-29.

Hafızoğlu, G., Bolatbaş, E. D. & Bıçakçı, M. Y. (2017). Opinions Regarding Motor Development Process Of Mothers Who Have 12-24 Month Babies. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal , 2nd National Health Sciences Congress Book*, 121-145 .

Johnson, L. (2019). *Play-Based Learning: A Guide for Educators*. XYZ Publications.

Johnson, R. (2009). The Role of Adaptation in Species Survival. *Environmental Studies*, 30(4), 321-335.

Kadıoğlu Ateş, H. ve Mazi, M.G. (2017). Book Review: Scientific Research Methods. *Eurasian Academy of Sciences Eurasian Education & Literature Journal*, 7, 56-94.

Karadağ, N. (2022). The Relationship Between Secondary School Students' Reading Attitudes and Habits and Their Academic Success. *Research in Reading & Writing Instruction*, 2022, 10(2), 175-193.

Kavak, Ş. ve Coşkun, H. (2017). Erken çocukluk eğitiminde eğitici materyal geliştirmenin önemi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 11-23.

Katz, L. G. (2015). The Benefits of Preschool: Do Children's Outcomes Justify the Cost? *Early Childhood Education Journal*, 43(4), 267-273.

Kaya, S., & Demir, A. (2018). Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Materyali Seçim Kriterleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 105-120.

Kıldan, A. (2012). Annelerin Çalışma Hayatına Katılmasının Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Etkisi. *Çalışma ve Toplum*, 3(34), 145-160.

Kızılkaya Namlı, A. (Ed.). (2022). Eğitimin Kavramsal Temelleri-6: Ölçme ve Değerlendirme. Efe Akademi.

Kobal, İ. E. (2019). Birleşik Krallık'ta Okul Öncesi Eğitim Materyalleri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 23-34.

Koca, F. ve Akgül, N. (2021). Belçika'da Okul Öncesi Eğitim ve Materyal Kullanımı. *Avrupa Ülkeleri'nde Okul Öncesi Eğitim Çalışmaları*, 112-127.

Kotler, P., & Keller, K. L. (2015). *Marketing Management*. Pearson.

Konur, F. (2023). Eğitim Materyali Tasarlama İlkeleri. *Eğitim Materyali Geliştirme ve Değerlendirme Dergisi*, 10(2), 45-58.

Koyuncuoğlu, G. (2017). Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 45-58.

Mcleod, S. (2023). Qualitative Vs Quantitative Research: Methods & Data Analysis. <https://www.simplypsychology.org/qualitative-quantitative.html>

Millî Eğitim Bakanlığı. (2021). *Okul öncesi eğitim programı*. <https://tegm.meb.gov.tr/www/okul-oncesi-egitim-programi> Erişim Tarihi: 08.09.2023

Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.

Miller, S. (2018). Early Childhood Development and Its Significance. *Child Psychology Today*, 25(1), 78-92.

Mumcu, C. (2023). Tüketici Davranışları. UZEM. https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/cmumcu/134634/isl228_sunump_unite1.pdf adresinden 10 Aralık 2023 tarihinde edinilmiştir.

Kansız, E. İ. (2016). İstanbul'daki Alışveriş Merkezleri Bazında Tüketici Davranış Modellerinin Açıklayıcı ve Doğrulamalı Faktör Analizi ile Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Karabacak, Ü., & Özbek, A. (2017). Okul öncesi eğitimde öğretmenin rolü ve çocukların akademik başarısına etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 403-420.

Kavak, Ş. ve Coşkun, H. (2017). Erken çocukluk eğitiminde eğitici materyal geliştirmenin önemi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 11-23.

OÇED. (2021). Çocuklar yaparak ve yaşayarak öğrenmeli. Özel Çocuklar Eğitim ve Dayanışma Derneği (Oced.Org.Tr) adresinden 15 Eylül 2023 tarihinde edinilmiştir.

Odabaşı, F. (2011). *Okul öncesinde materyal geliştirme*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

Özdemir, H. (2020). Türkiye’de okul öncesi eğitim materyallerinin değerlendirilmesi: Bir alan araştırması. *Turkish Journal of Education*, 45(3), 112-128.

Özdemir, S. (2020). Okul öncesi eğitimde dijital materyal kullanımı ve öneriler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 693-718.

Özkan, H. H. (2006). Popüler kültür ve eğitim. *Kastamonu Education Journal*, 14(1), 29-38.

Özkan, M., & Aydın, G. (2019). Okul Öncesi Eğitimde Kullanılan Eğitim Materyallerinin Ebeveyn Tercihleri Üzerindeki Etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 44(197), 43-60.

Özkan, Y. (2008). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Pegem Akademi.

Özkurt, B., Küçükbiş, H. F., & Eskiler, E. (2022). Fiziksel Aktivitelerden Keyif Alma Ölçeği (FAKÖ): Türk Kültürüne Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 21-37.

Öztürk Aynal, Ş. (2015). *Okul öncesi eğitimde materyal tasarlama*. Ankara: Eğiten Kitap.

Uni Baby. (2023). Child development and play materials. <https://www.unibaby.com/developmental-toys>. Erişim Tarihi: 15.10.2023

Pancar, E. (2023). İspanya’daki Okul Öncesi Eğitim Materyalleri ve Kullanımı. *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 124-135.

Papatya, N., (2005). Tüketici Davranışları ile İlgili Motivasyon Modelleri: Bir Perakende İşletmesinde Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünlerine Bağlı Bir Araştırma.

Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10(1), 2005, 221-240.

Peter, P., & Olson, J. (2013). *Consumer Behavior: Marketing and Strategy*. Pearson.

Ramya N., D. S., & Mohamed Ali. (2016). Factors affecting consumer buying behavior September 2016. *International Journal of Applied Research*, 2(10), 76–80.

Rotter, K. (2006). Creating instructional materials for all pupils: Try COLA. *Intervention in School and Clinic*, 41(5), 273-282.

Ulutaş Avcu, A. (2015). 0-2 Yaş Bebeği Olan Annelerin Oyuncak Tercihlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 37-46.

Urfa, S. (2023). Avrupa Ülkeleri'nde Okul Öncesi Eğitim Uygulamaları. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 5(1), 47-63.

Sali, M. (2018). Tüketici Davranışlarına Yönelik Çalışmalara Alan Araştırması Yöntemiyle Analitik Bir Yaklaşım. *Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2010). *Consumer behavior: Buying, having, and being*. Pearson.

Smith, A. (2006). *The Function of Preschool Education: Development and Social Adjustment*. *Journal of Educational Research*, 1(2), 45-56.

Smith, J. (2015). Sensory Perception and Response in Children. *Developmental Psychology*, 40(2), 201-215.

Smith, J. (2017). Early childhood development and the role of play materials. *Child Development Journal*, 45(2), 123-136.

Smith, J. (2018). The Impact of Preschool Education on Children's Academic Achievement. *Journal of Educational Research*, 10(2), 45-58.

Sahoo, J., & Jena, P. K. (2022). Pre-School Education And Development: An Indian Overview. *EPRA International Journal of Economic and Business Review (JEPR)*, 10(6), 9–15.

Sağlam, M., & Aral, N. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerin Fen Etkinlikleri Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3).

Sirgy, M. J., Bosnjak, M., Hobson, P., Kliceck, B. Maurer, O. and Osti, L.(2008). Competence Centre in Tourism Management and Tourism Economics (TOMTE). *Consumer Behavior in Tourism Symposium 2008. Brunico, South Tyrol, Italy.*

Solomon, M. R. (2019). *Consumer Behavior: Buying, Having, and Being.* Pearson.

Sönmezöz, A., & Haseski Hakyol, M. (2016). Okul Öncesi Eğitiminin Önemi ve Türkiye'deki Durumu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 245-255.

Sünbül, A. M. (2019). Okul öncesi eğitimde öğretmen kalitesi ve çocukların akademik başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 44(200), 1-17.

Toran, M., & Şahin, D. (2020). Erken Çocukluk Eğitiminden Beklentiler: Ebeveynler Ne Düşünüyor? *Başkent University Journal of Education*, 7(1), 29-36.

Tepeli Çavuşoğlu, Ü. (2016). Bulgaristan’da Okul Öncesi Eğitim Materyalleri ve Uygulamaları. *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 23-34.

Turhan, B., & Özbay, Y. (2016). Erken Çocukluk Eğitimi ve Nöroplastisite. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 54-63.

Tuncer, B., ve Tuncer, B. (2015). Okul Öncesi Eğitim Programlarının İncelenmesi ve Türkiye’de Uygulanan Programla Karşılaştırılması. *International Journal of Field Education*, 1(2), 39-58.

Türk Dil Kurumu. (2023). Eğitim. Türk Dil Kurumu Sözlüğü. <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 10.11.2023

Tsiakara, A. A., & Digelidis, N. M. (2015). Preschoolers' perceptions of performance and satisfaction under competitive and non-competitive conditions. *Early Child Development and Care*, Pages, 1109-1117.

Yelken, T. (2009). Materyal tasarımında Gestalt psikolojisi ilkelerinin rolü. *Eğitim Materyali Dergisi*, 15(2), 45-58.

Yıldırım Hacıibrahimoğlu, B., Tanju Aslışen, E. H., & Darıca, N. (2016). 0-5 Yaş Arası Çocuk Sahibi Olan Annelerin Oyuncak Tercihlerinin Belirlenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 74-87.

Yılmaz, F. (2018). İnternet Alışverişlerinde Algılanan Risk ve Tüketicilerin Satın Alma Davranışlarını Etkileyen Faktörler: Ankara İlinde Bir Uygulama. *Yüksek Lisans Tezi*. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yoshikawa, H., Weiland, C., Brooks-Gunn, J., Burchinal, M. R., Espinosa, L. M., Gormley, W. T., Ludwig, J., Magnuson, K. A., Phillips, D., & Zaslow, M. J. (2013). Investing in our future: The evidence base on preschool education. *Society for Research in Child Development*.

Yüceer, N. ve Coşkun Keskin, N. (2013). Danimarka’da Okul Öncesi Eğitim Materyalleri ve Uygulamaları. *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 15-26.

Zembat, R., Tosun, N., Çalış, S., & Yılmaz, A. (2020). Okul öncesi eğitim için materyal seçimi: Önemli dikkate alınması gereken faktörler. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 145-158.